6
IUNIE
1991

România apicolă

România apicolă

Revistă lunară de informare tehnică şi ştiinţifică, schimb de experienţă şi opinii editată de Asociaţia Crescătorilor de Albine din România

Anul LXXV • Nr. 6 • iunie 1991

COLEGIUL DE REDACŢIE

Ing. ELISEI TARŢA (redactor şef), PETRE MIHAI BĂCANU, SORIN BODOLEA (redactor de rubrică), ing. AUREL MĂLAIU, ing. EUGEN MĂRZA, VICTOR NEAGU, biol. MIHAELA ŞERBAN, ing. TRAIAN VOLCINSHCI.

CUPRINS

1 *** Statutul Asociaţiei Crescătorilor de Albine din România

10 N. NICOLAIDE : Culesul de la floarea-soarelui şi culesurile tîrzii

11 C. PAIU : În preajma pastoralului

12 V. HUMENI : Este roirea un instinct ?

14 V. NEAGU : Cu varroa şi varachetul nu-i de glumit

17 E. TARŢA : Confirmări din Japonia

19 T. VOLCINSCHI : Un atelier apicol model

20 *** Din scrisorile sosite la redacţie

22 T. VOLCINSCHI : Rodnic schimb de experienţă cu apicultorii suceveni

23 Emilia şi M. POPESCU-DICULESCU : O porţie de... sănătate

27 Ana-Maria ROMAN, Rodica POVARĂ, Petruţa TUINEA : Cînd va înflori floarea-soarelui în 1991

31 DOCUMENTAR APICOL

Coperta I : *În această lună creşterea mătcilor este una dintre cele mai importante lucrări care se desfăşoară în pepinierele specializate din întreaga ţară.*
(foto : Constantin DINA)

Coperta IV : *PROPOSEPT — Un preparat apiterapic destinat combaterii afecţiunilor oto-rino-laringologice care şi-a cîştigat un binemeritat renume în arsenalul terapeutic al medicinii umane. Producător : Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Apicultură al Asociaţiei noastre.*
(foto : Constantin DINA)

TÎRGOVIŞTE 1991

Intrat în tradiţie, Simpozionul naţional de istorie şi retrologie agrară a României — la cea de a XI-a manifestare a sa — are loc în această lună la Tîrgovişte, una dintre primele reşedinţe voievodale ale Ţării Româneşti la finele secolului al XIV-lea. De numele acestui oraş se leagă marile bătălii pentru independenţa şi suveranitatea Ţării Româneşti, pentru libertatea şi unitatea poporului român în secolele XIV—XVI, sub domniile lui Mircea cel Bătrîn, Dan al II-lea, Vlad Ţepeş, Radu de la Afumaţi şi Mihai Viteazul. De numele cetăţii s-au legat, nume de prestigiu ale culturii româneşti ca : Stoica Ludescu, Radu Popescu, Constantin Cantacuzino, Ienăchiţă Văcărescu, Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Cîrlova şi mulţi alţii. Deci aici, pe acest pămînt încărcat de istorie începutul lunii iunie va actualiza o serie de preocupări ale studiului experienţei umane acumulate în domeniul agrar.

Organizatori sînt : Academia Română, Ministerul Agriculturii şi Alimentaţiei, Direcţia Generală a Arhivelor Statului, Direcţia generală pentru agricultură şi alimentaţie a judeţului Dîmboviţa, Inspectoratul pentru cultură al judeţului Dîmboviţa, Muzeul de istorie Tîrgovişte, Inspectoratul silvic al judeţului Dîmboviţa, Staţiunea de cercetare şi producţie pomicolă Voineşti, Staţiunea de cercetări pomicole Nucet şi Asociaţia Crescătorilor de Albine din România. În cadrul celor 8 secţii este cuprinsă şi Secţia de Apicultură unde în perioada 12—14 iunie se vor prezenta mai multe referate şi comunicări ale unor autori preocupaţi statornic de problemele de istorie şi retrologie ale unei bimilenare îndeletniciri a poporului român toate demonstrînd cu prisosinţă că istoria apiculturii s-a împletit organic cu istoria patriei Tot cu această ocazie se va desfăşura şi PRIMA CONFERINŢĂ NAŢIONALĂ A SOCIETĂŢII DE ISTORIE ŞI RETROLOGIE AGRARĂ DIN ROMÂNIA constituită în luna ianuarie 1990 după două decenii de interdicţii.

Redacţia

STATUTUL
ASOCIAȚIEI CRESCĂTORILOR DE ALBINE DIN ROMÂNIA

CAPITOLUL 1

CARACTERUL, SCOPUL, STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI ATRIBUȚIILE ASOCIAȚIEI

Art. 1 — Asociația este o organizație obștească, apolitică, profesională, economică și independentă a apicultorilor, are patrimoniu propriu, personalitate juridică și își desfășoară activitatea potrivit reglementărilor legale în vigoare și a prezentului statut adoptat de Congresul Asociației. Asociația are rol de for reprezentativ de coordonare tehnico-economică de specialitate și este condusă direct și nemijlocit de organele sale.

Art. 2 — Asociația are ca scop realizarea unității de acțiune a membrilor săi, în asigurarea condițiilor necesare practicării apiculturii profesioniste sau de amator pentru promovarea și dezvoltarea patrimoniului apicol.

Prin structura sa organizatorică centrală și teritorială, Asociația reprezintă apicultorii și susține interesele acestora la nivelul parlamentului, guvernului și a altor organe centrale sau teritoriale.

Art. 3 — Structura organizatorică a Asociației este următoarea :

— filialele județene și a Municipiului București, cu cercuri apicole și alte unități din subordine ;

— unități economice proprii, de producție, aprovizionare, desfacere, prelucrare și valorificare a produselor apicole ;

— unități de studii, cercetare, proiectare și producție ;

— unități de editură și de pregătire profesională ;

— unități de comerț exterior și cooperare economică internațională.

Filialele județene și unitățile din structura Asociației au personalitate juridică și desfășoară activități în condițiile economiei de piață.

Art. 4 — Asociația are următoarele atribuții :

a) inițiază, promovează și cere, după caz, avizarea sau aprobarea unor acte normative și reglementări în legătură cu apicultura și interesul apicultorilor în care scop colaborează cu Ministerul Agriculturii și Alimentației, Ministerul Mediului, alte ministere, departamente, organe centrale și județene, instituții publice, regii autonome, societăți comerciale și agenți economici ;

b) asigură prin structura sa, cadrul și condițiile de realizare a aspirațiilor membrilor săi în acțiunile pentru obținerea dreptului de practicare a apiculturii în mod liber și neîngrădit, pe baza tehnicii și metodelor moderne ;

c) ajută apicultorii profesioniști, sprijină pe cei care practică apicultura de amator și încurajează apicultorii începători prin toate mijloacele de care dispune :

d) militează permanent în vederea obținerii de facilități pentru practicarea apiculturii prin scutirea de taxe și impozite pe veniturile realizate din stupărit ;

e) acționează în vederea obținerii de teren pentru amplasarea stupilor pe vetre permanente prin cumpărarea sau arendarea de pământ cu ajutorul primăriilor și prefecturilor ;

f) produce prin unități specializate mătci selecționate, faguri artificiali, stupi, unelte, materiale apicole, biostimulatori, medicamente de uz apicol, produse alimentare, apiterapice și alte produse pentru aprovizionarea membrilor săi și a populației și sprijină inițiativele filialelor pentru a dezvolta activități comerciale și de producție proprii ;

g) acționează prin filialele județene și unitățile Asociației pentru valorificarea produselor apicole ale membrilor săi prin contractarea, achiziția și desfa-

cerea produselor respective și a derivatelor apicole la fondul pieții prin unități proprii și alți beneficiari în condițiile economiei de piață ;

h) colaborează cu organele sanitare veterinare în vederea asigurării și aplicării celor mai eficiente mijloace și măsuri de prevenire și coombatere a bolilor și dăunătorilor la albine. Intervine la organele în drept pentru prevenirea intoxicațiilor la albine, îmbunătățirea legislației de profil și inițiază acțiuni pentru diminuarea efectelor dăunătoare ale chimizării asupra albinelor și mediului înconjurător ;

i) participă la realizarea măsurilor pentru protecția, îmbunătățirea și dezvoltarea resurselor melifere, organizarea stupăritului pastoral în scopul valorificării superioare a resurselor melifere și polenizării culturilor agricole cu ajutorul albinelor ;

j) organizează, pentru membrii săi, acțiuni de asistență tehnică, juridică și diverse prestări de servicii pe profil ;

k) acționează pentru ridicarea nivelului cunoștințelor profesionale ale membrilor săi prin organizarea de schimburi de experiență, expoziții, muzee apicole, simpozioane și conferințe. Sprijină apicultorii membri ai Asociației pentru participarea la astfel de manifestații interne și internaționale. Editează și desface cărți, reviste și ale materiale de documentare tehnică și propagandă apicolă ;

l) organizează prin unitățile sale activități în asociere sau cooperare cu alte unități, instituții cu caracter privat sau persoane fizice particulare, precum și cu parteneri străini cu capital în lei și valută în vederea dezvoltării apiculturii și creșterii patrimoniului Asociației ;

m) participă la coooperări internaționale în domeniul apiculturii în vederea producerii, valorificării și comercializării în comun a unor produse și preparate apicole. Efectuează în condițiile legii, operațiuni de export-import de produse, materiale și utilaje apicole prin unități proprii de profil în scopul asigurării fondurilor valutare necesare activității Asociației, precum și pentru stimularea unităților și apicultorilor producători ;

n) asigură, prin unitățile sale, pregătirea și perfecționarea cadrelor, introducerea progresului tehnic și generalizarea metodelor avansate în apicultură ;

o) organizează activități privind acordarea de pensii, alte forme de asigurări sociale, asigurări ale patrimoniului apicol, precum și de întrajutorare a apicultorilor ;

p) hotărăște asupra măsurilor ce urmează a fi luate în cazul unităților cu activitate economico-financiară deficitară ;

r) acționează pentru popularizarea rolului pe care îl are apicultura pentru agricultură și sporirea producției agroalimentare, precum și pentru promovarea ideilor și acțiunilor de protecție a albinelor ca important factor economic și păstrarea echilibrului mediului înconjurător.

s) apără exercitarea drepturilor și libertăților specifice pentru practicarea apiculturii în întreaga țară ;

ș) pentru promovarea apiculturii românești și lărgirea cunoștințelor în acest domeniu, întreține relații cu asociații și organizații apicole din alte țări.

CAPITOLUL II

MEMBRII ASOCIAȚIEI

Art. 5 — Poate deveni membru al Asociației orice cetățean român care activează în apicultură sau simpatizează această îndeletnicire și consimte să respecte prevederile statutului. Pot deveni membri ai Asociației regii autonome și societăți comerciale deținătooare de stupi sau alte asociații, care desfășoară activități în legătură cu apicultura și care își exercită drepturile și obligațiile statutare printr-un delegat împuternicit în acest scop.

Calitatea de membru se dobîndește pe baza unei cereri scrise adresată cercului apicol din localitatea de domiciliu și plata taxei de înscriere de 25 lei. Membrii Asociației care dețin pînă la 10 familii de albine, în perioada primilor 2 ani de la data înscrierii, sînt considerați apicultori începători.

Art. 6 — Se poate acorda calitatea de membru de onoare al Asociației unor persoane din țară și străinătate care s-au distins printr-o activitate deosebită în apicultură și în sprijinul dezvoltării acestui sector de activitate.

Art. 7 — Membrii Asociației au următoarele drepturi :

a) să beneficieze de toate reglementările și avantajele pe care Asociația le obține pentru practicarea apiculturii ca organizație profesională a crescătorilor de albine ce susține interesele acestora conform prevederilor din prezentul statut ;

b) să se aprovizioneze cu prioritate prin unitățile Asociației cu material biologic, unelte, utilaje, biostimulatori, faguri artificiali, medicamente de uz apicol și alte materiale necesare practicării apiculturii profesioniste sau de amator ;

c) să beneficieze de reparații pentru vetre de stupină și resurse melifere în vederea practicării stupăritului pastoral ;

d) să beneficieze de asistență tehnică și juridică prin mijloacele de informare deținute de Asociație ;

e) să se adreseze în orice problemă privind apicultura, organelor de conducere colectivă ale Asociației și să solicite sprijinul necesar ;

f) să beneficieze de sprijin în obținerea mijloacelor de transport pentru deplasarea familiilor de albine ;

g) să fie sprijiniți pentru obținerea de credite, în vederea înființării, dezvoltării și dotării stupinelor proprii cu material biologic, stupi și unelte apicole precum și cu mijloace de transport ;

h) să participe la constituirea și folosirea fondului apicol de întrajutorare creat în cadrul Asociației ;

i) să valorifice cu prioritate prin Asociație produse apicole care să fie comercializate pe piața internă și la export ;

j) să participe la acțiunile organizate ale Asociației privind schimburi de experiență, conferințe, simpozioane în țară și străinătate ;

k) să colaboreze la publicațiile editate de către Asociație ;

l) să participe la adunări, conferințe și să-și exprime punctul de vedere în problemele legate de activitatea în apicultură ;

m) să participe la ședințele și adunările în care urmează să se ia hotărîri cu privire la activitatea lor de membri ;

n) să aleagă și să fie aleși în organele de conducere ale Asociației, dacă au împlinit vîrsta de 21 ani și se bucură de încredere în rîndul apicultorilor.

Art. 8 — Membrii Asociației au următoarele îndatoriri :

a) să cunoască și să respecte prevederile statutului și să ducă la îndeplinire hotărîrile organelor de conducere ale Asociației ;

b) să respecte prevederile legale privind apicultura ;

c) să participe la valorificarea rațională a resurselor melifere și să acționeze pentru prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor la albine ;

d) să contribuie la fondul de consum cu miere, ceară și alte produse apicole, la prețuri negociabile ;

e) să plătească cu regularitate cotizația anuală de membru al Asociației, stabilită diferențiat, astfel :

— 20 lei pentru cei care dețin pînă la 5 familii de albine și cîte 5 lei pentru fiecare familie de albine deținută peste acest număr ;

— 5 lei pentru fiecare familie de albine în cazul unităților economice și sociale.

f) să popularizeze scopul, caracterul și preocupările Asociației pentru atragerea de noi membri în practicarea stupăritului, și să participe la acțiunile inițiate de organizație pentru dezvoltarea apiculturii.

Art. 9 — Membrii se pot retrage din Asociație pe bază de cerere scrisă adresată cercului apicol din care fac parte.

Membrii care săvîrșesc în mod repetat abateri de la prevederile statutului și ale legislației în vigoare pot fi excluși din Asociație de adunarea generală a cercului apicol după ascultarea celui în cauză, pe baza hotărîrii a două treimi din membrii prezenți.

Neplata cotizației statutare pe o perioadă de un an atrage pierderea calității de membru.

Cel sancționat are dreptul să facă contestație în termen de 30 zile de la hotărîrea excluderii, organului superior celui care a aplicat sancțiunea și care este obligat să o soluționeze în termen de 30 zile de la înregistrare.

Membrii excluși se pot reînscrie în Asociație după o perioadă de cel puțin un an.

CAPITOLUL III

ORGANELE CENTRALE DE CONDUCERE ALE ASOCIAȚIEI

Art. 10 — Organele centrale de conducere ale Asociației sînt :
— congresul Asociației ;
— consiliul național ;
— biroul executiv ;

Art. 11 — Congresul Asociației este organul suprem de conducere și se compune din membrii Asociației aleși ca delegați la conferințele filialelor județene și a Municipiului București, precum și din delegații aleși proveniți din personalul unităților din subordine potrivit normelor de reprezentare.

Congresul Asociației se convoacă de către consiliul național o dată la 4 ani sau ori de cîte ori este nevoie prin hotărîrea majorității membrilor prezenți.

Art. 12 — Congresul Asociației este statutar constituit dacă sînt prezenți cel puțin două treimi din delegați.

Hotărîrile congresului Asociației se iau cu votul majorității delegaților prezenți, în afară de hotărîrile privitoare la adoptarea sau modificarea statutului, care se iau cu votul a cel puțin două treimi din numărul delegaților prezenți.

Art. 13 — Atribuțiile Congresului Asociației sînt :

a) dezbate rapoartele de activitate ale consiliului național și comisiei de revizie ;

b) adoptă măsuri pentru dezvoltarea și perfecționarea continuă a activității Asociației ;

c) alege președintele cu activitate permanentă ;

d) alege membrii consiliului național și ai comisiei de revizie ;

e) acordă titlul de președinte de onoare al Asociației, persoanei care a îndeplinit funcția de președinte și care a dovedit calități deosebite în organizarea și conducerea activității organizației o perioadă îndelungată ;

f) stabilește taxele de înscriere în Asociație și cotizațiile de membru ;

g) adoptă și modifică statutul Asociației.

Art. 14 — Consiliul național al Asociației este organul de conducere al activității în intervalul dintre congresele Asociației. El este compus din 71 membri din care 66 de membri aleși de delegații la congresul Asociației. Din consiliul național fac parte, de drept, secretarul tehnic, conducătorii sectoarelor tehnic și economic ai consiliului național, precum și directorul Institutului de apicultură și directorul Combinatului apicol.

Art. 15 — Consiliul național al Asociației are următoarele atribuții :

a) alege prin vot biroul executiv al consiliului național din care 3 vicepreședinți ;

b) organizează și asigură îndeplinirea prevederilor statutului, a hotărîrilor Congresului Asociației și a obiectivelor stabilite pentru dezvoltarea apiculturii ;

c) aprobă planul economic, de investiții și bugetul de venituri și cheltuieli pentru întreaga activitate a Asociației ;

d) aprobă propunerile de înființare a unităților cu personalitate juridică din cadrul Asociației ;

e) aprobă regulamentul de organizare și funcționare al filialelor județene precum și a celorlalte unități cu personalitate juridică ale Asociației ;

f) aprobă planul de studii. proiectare, dezvoltare și de introducere în producție a progresului tehnic, precum și măsurile de profilare și specializare a unităților componente ;

g) dezbate dările de seamă ale biroului executiv și rapoartele comisiei de revizie și stabilește măsurile ce se impun ;

h) aprobă normele de reprezentare și modul de alegere a delegaților pentru conferințele județene și pentru congresul Asociației ;

i) aprobă bugetul anual al casei de întrajutorare a apicultorilor membri ai Asociației ;

j) aprobă fondul de recompense ce se acordă pentru realizări deosebite în activitatea Asociației, apicultorilor voluntari ;

k) acordă calitatea de membru de onoare al Asociației.

Art. 16 — Consiliul național al Asociației funcționează ca organ deliberativ, își desfășoară activitatea cu participarea a cel puțin două treimi din numărul membrlior săi și adoptă hotărîri cu votul majorității membrilor. Consiliul național se întrunește în ședințe plenare de două ori pe an sau ori de cîte ori este necesar și se convoacă de către biroul executiv al acestuia.

Art. 17 — Biroul executiv este compus din 19 membri : președintele Asociației și 13 membri aleși din consiliul național din care 3 vicepreședinți. Biroul executiv numește secretarul tehnic. Din biroul executiv fac parte, de drept, secretarul tehnic, conducătorii sectoarelor tehnic și economic din consiliul național, precum și directorul Institutului de apicultură și directorul Combinatului apicol.

Art. 18 — Biroul executiv conduce operativ activitatea între plenarele consiliului, este organ de conducere colectivă, se întrunește trimestrial sau de cîte ori este necesar, funcționează ca organ deliberativ și ia hotărîri cu votul majorității membrilor săi și se convoacă de președinte sau la solicitarea majorității membrilor săi. Biroul executiv poate împuternici un birou operativ format din 5—7 persoane pentru soluționarea problemelor curente.

Art. 19 — Biroul executiv are următoarele atribuții :

a) organizează și asigură îndeplinirea hotărîrilor congresului Asociației și ale consiliului național ;

b) propune normele de reprezentare și modul de alegere a delegaților pentru conferințele filialelor județene și pentru Congresul Asociației ;

c) elaborează liniile directoare și avizează proiectul planului economic, de investiții și bugetul de venituri și cheltuieli pentru întreaga activitate a Asociației și urmărește realizarea acestora ;

d) sprijină și acordă asistență tehnică de specialitate și juridică filialelor județene și unităților din subordine ;

e) supune aprobării consiliului național propuneri de organizare de noi unități cu profil apicol ;

f) stabilește modul de organizare și funcționare a personalului din cadrul filialelor județene, precum și al unităților din subordine ;

g) angajează, transferă sau desface contractul de muncă al personalului de conducere salariat din consiliul național și al filialelor județene precum și cel de specialitate din cadrul consiliului național. Angajarea personalului de conducere al filialelor județene se face la propunerea biroului executiv al acestora. Încadrarea, transferarea sau desfacerea contractului de muncă al personalului salariat de execuție al filialelor județene și a unităților din subordine se face de către biroul executiv al filialelor județene și de către organele de conducere ale unităților respective ;

h) stabilește structura, atribuțiile și competențele unităților, organelor de conducere ale unităților de studii, cercetare, proiectare și de producție și numește prin decizie aceste organe ;

i) sprijină filialele județene și organele agricole în pregătirea apicultorilor prin instruire teoretică și practică, schimburi de experiență și alte forme de profesionalizare ;

j) acordă distincții, diplome, insigne și premii apicultorilor și unităților economice și sociale membre ale Asociației care s-au evidențiat în activitate ;

k) aprobă statele de funcțiuni pentru aparatul central, al unităților din subordine și constituirea, repartizarea și folosirea fondurilor de salarii și premiere, precum și promovarea personalului salariat în întregul sistem al Asociației, în condițiile legii salarizării ;

l) soluționează contestațiile introduse de membrii Asociației și de către salariați împotriva deciziilor de sancționare disciplinară, în ultimă instanță ;

m) organizează și îndrumă activitatea editurii „Albina românească" și a redacției revistei „România apicolă" ;

n) organizează comisii pe probleme din rîndul membrilor săi și a altor cadre cu experiență care să sprijine rezolvarea unor probleme ale Asociației ;

o) confirmă colegiul de redacție al revistei „România apicolă".

p) asigură relațiile cu asociațiile și organizațiile apicole din alte țări precum și cu Federația internațională a Asociațiilor de Apicultură — APIMONDIA.

Art. 20 — Președintele Asociației și conducătorii unităților din subordine reprezintă organizația în relațiile cu instituțiile economice și obștești din țară și străinătate.

Art. 21 — Angajarea de cheltuieli se face de către președinte și conducătorul sectorului economic.

Art. 22 — Comisia de revizie compusă din 5 membri, alege din rîndul membrilor săi un președinte. Comisia de revizie verifică anual sau ori de cîte ori este nevoie, activitatea economică, financiară și gestionară de fond a Asociației, filialelor județene și a celorlalte unități din subordine, informează organele de conducere ale Asociației și raportează Congresului Asociației făcînd recomandări asupra măsurilor ce terbuie luate.

CAPITOLUL IV

ORGANELE TERITORIALE DE CONDUCERE ALE ASOCIAȚIEI

Art. 23 — Organele teritoriale de conducere ale Asociației sînt :
— conferința filialei județene și a municipiului București ;
— consiliul filialei județene și a municipiului București ;
— biroul executiv al consiliului filialei județene și a municipiului București.

Art. 24 — Conferința județeană se compune din delegații aleși de adunările generale ale cercurilor apicole și se convoacă de consiliul filialei o dată la 2 ani sau ori de cîte ori este nevoie, prin hotărîrea majorității membrilor prezenți.

Conferința județeană se consideră statutară atunci cînd participă cel puțin două treimi din numărul delegaților aleși iar hotărîrile se iau cu votul majorității delegaților prezenți.

Art. 25 — Atribuțiile conferinței județene sînt :

a) dezbate raportul de activitate al consiliului filialei și raportul comisiei de revizie ;

b) adoptă hotărîri și măsuri ce trebuie întreprinse de consiliul filialei și comitetele cercurilor apicole pentru dezvoltarea apiculturii în profil teritorial ;

c) alege președintele filialei ;

d) alege membrii consiliului filialei și ai comisiei de revizie ;

e) alege delegații la Congresul Asociației ;

f) la propunerea delegațiilor acordă titlul de președinte de onoare al filialei, persoanei care a îndeplinit funcția de președinte ales și care a dovedit calități deosebite în organizarea și conducerea activității organizației o perioadă îndelungată.

Art. 26 — Consiliul filialei județene este organul de conducere colectivă al filialei între conferințe și funcționează cu caracter deliberativ. Este compus din 13—17 membri din care 11—15 membri aleși de delegații la conferință. Din consiliu fac parte, de drept, secretarul tehnic și contabilul șef al filialei. Consiliul filialei își desfășoară activitatea cu participarea a cel puțin două treimi din numărul membrilor săi și adoptă hotărîri cu votul majorității membrilor prezenți. Se întrunește de două ori pe an sau ori de cîte ori este nevoie. Se convoacă de biroul executiv al consiliului filialei.

Art. 27 — Consiliul filialei județene are următoarele atribuții :

a) organizează și asigură îndeplinirea hotărîrilor Congresului Asociației, ale conferinței județene și ale organelor de conducere ale Asociației ;

b) propune spre aprobare biroului executiv al Asociației bugetul de venituri și cheltuieli al filialei ;

c) sprijină înființarea și funcționarea de cercuri apicole comunale, orășenești și municipale și îndrumă apicultorii individuali și asocierile de apicultori pentru practicarea unui stupărit rațional și eficient ; sprijină și organizează consfătuiri și schimburi de experiență în domeniul apiculturii;

d) acționează împreună cu primăriile, organele agricole, silvice și cooperatiste, cu alte instituții și organizații pentru valorificarea produselor apicole la fondul de consum, folosirea rațională a resurselor melifere, extinderea stupăritului pastoral, polenizarea culturilor agricole entomofile, repartizarea vetrelor de stupină și valorificarea produselor apicole la fondul de consum ;

e) organizează, sub îndrumarea organelor sanitare veterinare a echipelor pentru aplicarea tratamentelor de prevenire și combatere a bolilor și dăunătorilor la albine împreună cu deținătorii stupilor ;

f) sprijină aprovizionarea gospodăriilor populației și a unităților economice și sociale deținătoare de familii de albine, cu material biologic, inventar apicol, faguri artificiali, biostimulatori, medicamente de uz apicol și desface către populație produse și derivate apicole prin rețeaua proprie de magazine și depozite ;

g) organizează activități tehnico-economice și financiare eficiente în cadrul cercurilor apicole cu gestiune cît și pe ansamblul filialei și ia măsuri pentru buna gospodărire a patrimoniului din administrare ;

h) acordă, în limita fondurilor aprobate de biroul executiv al consiliului național, recompense în obiecte și bani membrilor Asociației care s-au evidențiat în activitatea apicolă ;

i) soluționează contestațiile introduse de salariați împotriva deciziilor de sancționare disciplinară emise de biroul executiv al filialelor județene și a municipiului București ;

j) rezolvă cerințele apicultorilor precum și contestațiile acestora împotriva hotărîrilor luate de comitetele cercurilor apicole și adunarea generală a acestora ;

k) alege, prin vot, dintre membrii săi biroul executiv al consiliului filialei, din care 2 vicepreședinți.

Art. 28 — Biroul executiv al consiliului filialei este compus din 7 membri din care : președintele, 2 vicepreședinți și 2 membri aleși din consiliul filialei. Din biroul executiv fac parte, de drept, secretarul tehnic și contabilul șef al filialei județene.

Biroul executiv este organul de conducere operativă, funcționează ca organ deliberativ și ia hotărîri cu votul majorității membrilor săi. Se întrunește lunar sau ori de cîte ori este necesar și se convoacă de către președinte.

Art. 29 — Președintele și secretarul tehnic reprezintă filiala în relațiile cu organele locale de stat, organizațiile economice și obștești. Angajarea, de cheltuieli se face de către secretarul tehnic și contabilul șef al filialei, ca personal salariat care răspunde de gestiunea globală a filialei.

Art. 30 — Comisia de revizie a filialei compusă din 3 membri alege din rîndul membrilor săi un președinte. Comsia verifică cel puțin o dată pe an și ori de cîte ori este nevoie activitatea economico-financiară și gestionară de fond a filialei județene, a cercurilor apicole cu gestiune și a unităților economice din subordine, informînd organele de conducere ale filialei cu privire la constatările făcute și prezintă rapoarte conferinței județene, cu recomandări asupra măsurilor ce trebuie luate.

Art. 31 — Cercul apicol este unitatea organizatorică de bază a Asociației, se constituie cu un număr de cel puțin 20 membri pe raza teritorială a unei comune, oraș, municipiu sau sector al municipiului București și își desfășoară activitatea cu sau fără gestiune.

Art. 32 — Organele de conducere ale cercului apicol sînt :

— adunarea generală ;

— biroul cercului apicol.

Art. 33 — Adunarea generală a cercului apicol se convoacă de către birou o dată pe an sau ori de cîte ori este nevoie și se consideră statutar constituită dacă la aceasta participă majoritatea membrilor.

Art. 34 — Atribuțiile adunării generale a cercului apicol sînt :

a) dezbate raportul de activitate al biroului, aprobă și sprijină acțiunile privind dezvoltarea apiculturii, îmbunătățirea și valorificarea rațională a resurselor melifere pe raza cercului apicol, analizează modul în care membrii cercului contribuie la constituirea fondului de consum cu produse apicole și dacă respectă obligațiile statutare ce le revin ;

b) acționează pentru aducerea la îndeplinire a hotărîrilor conferinței județene a apicultorilor. Hotărîrile adoptate de adunarea generală a cercului apicol legate de activitatea unităților economice și sociale membre, se aplică numai cu acordul organelor de conducere colectivă ale acestora ;

c) alege biroul cercului apicol ;

d) aprobă primirea de noi membri de pe raza teritorială a cercului. În comunele în care numărul apicultorilor este mai mic de 20, aceștia se pot înscrie la cercul apicol din localitatea cea mai apropiată din același județ ;

e) alege delegații pentru conferința județeană.

Art. 35 — Biroul cercului apicol este organul care conduce activitatea acestuia între adunările generale și este format din 3—5 membri.

Biroul cercului apicol funcționează ca organ deliberativ și ia hotărîri cu votul majorității membrilor săi. Biroul alege din rîndul membrilor săi un președinte și un secretar.

Ședințele biroului cercului apicol au loc lunar sau ori de cîte ori este nevoie și se convoacă de către președinte sau la cererea majorității membrilor cercului.

Art. 36 — Atribuțiile biroului cercului apicol sînt :

a) prezintă rapoarte asupra activității în fața adunării generale ;

b) îndrumă membrii săi în practicarea apiculturii, introducerea progresului tehnic și respectarea legislației cu privire la creșterea albinelor și păstrarea sănătății acestora ;

c) sprijină membrii cercului în aprovizionarea cu material biologic, stupi, utilaje și alte produse necesare practicării apiculturii, acordînd prioritate contractanților de produse apicole la fondul de consum ;

d) promovează, în colaborare cu primăriile, unitățile publice, agenții economici și persoane fizice dezvoltarea apiculturji și protecția familiilor de albine contra tratamentelor cu pesticide pe raza teritorială a cercului apicol ;

e) sprijină înființarea și funcționarea în școli, în colaborare cu cadrele didactice, de stupine școlare demonstrative ;

f) acționează permanent pentru creșterea numărului membrilor Asociației și ține evidența acestora ;

g) eliberează carnetul de membru, încasează taxa de înscriere și cotizația.

CAPITOLUL V

FONDURILE ȘI VENITURILE ASOCIAȚIEI

Art. 37 — Fondurile filialelor județene se realizează din :

a) taxa de înscriere și cotizațiile membrilor ;

b) activități economice ;

c) expoziții, concursuri, festivaluri, serbări și alte manifestări culturale ;

d) donații și alte venituri ;

e) depunerile pentru fondul de întrajutorare al apicultorilor ;

f) ajutorul financiar temporar primit de la Asociație.

Art. 38 — Utilizarea mijloacelor bănești și materiale ale unităților din subordine se stabilește anual prin bugetul de venituri și cheltuieli propus de acestea și se aprobă de biroul executiv al Asociației.

Art. 39 — Veniturile Asociației se realizează prin :

— vărsăminte de la filialele județene și unitățile de producție și cercetare ;
— donații și alte venituri ;
— expoziții, concursuri, festivaluri, serbări și alte manifestații culturale.

Art. 40 — Folosirea mijloacelor băneşti şi materiale ale Asociaţiei se stabileşte anual prin bugetul de venituri şi cheltuieli şi se aprobă de consiliul naţional.

Art. 41 — Organele de conducere ale filialelor judeţene şi ale celorlalte unităţi cu personalitate juridică ale Asociaţiei răspund de buna păstrare, gospodărire şi utilizare eficientă a mijloacelor materiale şi băneşti.

Art. 42 — Filialele judeţene şi celelalte unităţi cu personalitate juridică ale Asociaţiei participă cu o cotă din venituri la constituirea fondurilor Asociaţiei pentru finanţarea acţiunilor aprobate prin bugetul de venituri şi cheltuieli.

Art. 43 — Asociaţia analizează şi sprijină realizarea, cu respectarea legilor ţării, a activităţilor economice ale filialelor judeţene şi ale celorlalte unităţi cu personalitate juridică din subordine.

Art. 44 — Asociaţia sprijină realizarea obiectivelor de investiţii şi dotări la filialele judeţene şi la celelalte unităţi cu personalitate juridică în limita fondurilor aprobate anual prin bugetul de venituri şi cheltuieli. În cazuri speciale consiliul naţional poate aproba reaşezarea fondurilor de investiţii în funcţie de necesităţi.

Art. 45 — Asociaţia acordă sprijin financiar temporar filialelor judeţene şi celorlalte unităţi din subordine pentru desfăşurarea normală a activităţilor tehnice şi economice. În cazul unor activităţi economico-financiare deficitare care ar conduce unitatea la faliment, consiliul naţional va hotărî ca activitatea să fie preluată de o altă unitate a Asociaţiei, cu acordul acesteia.

CAPITOLUL VI

DISPOZIŢII FINALE

Art. 46 — Locurile devenite vacante, în intervalul dintre congrese şi conferinţe, în rîndul membrilor organelor alese se completează prin cooptare pînă la cel mult o treime prin hotărîri luate de consiliul naţional şi consiliile filialelor judeţene şi a municipiului Bucureşti.

Art. 47 — Asociaţia are ştampilă, insignă şi fanion propriu. Sediul central al Asociaţiei este în municipiul Bucureşti, iar sediile filialelor judeţene şi a municipiului Bucureşti, în oraşele şi municipiile de reşedinţă ale acestora.

Art. 48 — Totalitatea patrimoniului Asociţaiei este indivizibil şi se află în administrarea filialelor judeţene şi a unităţilor de producţie şi cercetare din subordine.

Art. 49 — Durata Asociaţiei este nelimitată.

Congresul Asociaţiei Crescătorilor de Albine din România,

HOTĂRĂŞTE

Avînd în vedere propunerile făcute de către delegaţii la congres cu privire la îmbunătăţirea statutului Asociaţiei, comisia aleasă în acest scop a reţinut şi introdus în proiectul de statut propunerile aprobate prin vot de către delegaţii la congres.

Statutul completat şi îmbunătăţit a fost supus la vot şi aprobat în totalitatea lui de către delegaţii la congres cu 268 de voturi pentru şi 2 abţineri şi a intrat în vigoare în momentul votării acestuia.

PREŞEDINTELE COMISIEI

Mircea BUZATU

Bucureşti, 28 februarie, 1991

Culesul de la floarea-soarelui și culesurile tîrzii

ing. Nicolae NICOLAIDE

Floarea-soarelui (*Helianthus annus* L.) constituie principala plantă uleioasă din țara noastră ocupînd o suprafață de circa 500 000 hectare. Este originară din America de Sud și a fost introdusă în Europa în secolul al XVI-lea. În prezent pe glob se cultivă cu floarea-soarelui circa 7 milioane de hectare.

Importanța plantei rezultă din avantajele economice ce le oferă industriei alimentare și altor industrii, cît și ca plantă furajero-meliferă. În țara noastră cultura florii-soarelui s-a extins într-o serie de județe dintre care cele mai reprezentative sînt : Ialomița, Ilfov și Constanța, Teleorman și Dolj, Brăila și Timiș, Buzău și Galați etc. Pentru sporirea producției de semințe la hectar se recomandă și polenizarea culturilor de floarea-soarelui cu ajutorul albinelor. În acest scop MAIA (fostul Minister al Agriculturii și Industriei Alimentare) prin Ordinul nr. 159 din 4 octombrie 1974 indică măsurile tenico-organizatorice necesare polenizării culturilor agricole cu ajutorul albinelor, fiind menționată și acțiunea de polenizare a florii-soarelui. Acest ordin urmează a fi reactualizat. Pentru a se asigura o polenizare optimă se recomandă amplasarea unui număr de 1—2 familii de albine pentru polenizarea unui hectar de floarea-soarelui. Conform cercetărilor efectuate, ca rezultat al polenizării se asigură un spor de recoltă de 30—50% față de suprafețele nepolenizate obținîndu-se o îmbunătățire a procentului de ulei din semințe și a raportului miez-coji. Floarea-soarelui înflorește în a doua jumătate a lunii iunie și începutul lunii iulie, avînd o durată de înflorire de aproximativ 2—3 săptămîni, în funcție de soi, respectiv hibid și mersul vremii.

Pe timp favorabil se obțin de obicei producții bune de miere, cuprinse în medie între 15—40 kg/familie. Temperatura are un rol hotărîtor asupra secreției de nectar, temperatura optimă fiind cuprinsă între 30—32°C, urmare cărui fapt frecvența și intensitatea maximă de cercetare a florilor de către albine fiind cuprinsă în general între orele 10—15. În țara noastră în prezent sînt cultivate mai multe soiuri de floarea-soarelui precum și hibrizi.

Astfel este cunoscut soiul Record cultivat în trecut, cu o perioadă de înflorire de 15—18 zile avînd o secreție bună de nectar.

Un alt soi răspîndit în trecut în țara noastră este soiul VNIIMK 8931 mai timpuriu cu cîteva zile decît soiul Record și cu o perioadă de înflorire de 15—17 zile.

Hibridul Romsun 52 are o perioadă de înflorire scurtă, de 10—12 zile. În condiții favorabile asigură secreție de nectar bună.

Hibridul Romsun 53 cu o perioadă de înflorire de 9—11 zile asigură de asemenea o secreție bună de nectar. Hibridul Romsun 90 cu o perioadă de înflorire de 12—14 zile ; în culturi duble, asigură toamna o valoroasă sursă de nectar și polen. Hibridul Romsun 301, are o decadă de înflorire de 12—14 zile. Hibridul Romsun 59 cu o perioadă de înflorire de 11—14 zile. Hibridul Sorem 80 cu o perioadă de înflorire de 11—13 zile, asigurînd culesuri însemnate de nectar.

În afară de hibrizii menționați mai sus, au fost introduși în cultură și hibrizii Romsun 305 și Romsun 82 CRM avînd de asemenea o bună secreție de nectar.

Trebuie menționat totodată că, în sezonul de toamnă culesurile naturale sînt de două ori mai eficace comparativ cu hrănirile stimulente. Pe de altă parte, creșterea puietului pe seama acestor culesuri are ca urmare economisirea unor mari cantități de miere sau zahăr și polen din rezervele familiei sau ale stupinei. Deci sub toate aspectele asigurarea unor culesuri tîrzii se justifică deplin din punct de vedere economic. Aceste culesuri sînt asigurate de pășunile și fînețele din luncile rîurilor și din zonele inundabile.

Dintre principalele plante spontane ce asigură culesuri tîrzii menționăm : izma broaștei (*Mentha aquatica* L.) denumită și izma măciucată care ocupă suprafețe însemnate în lunca inundabilă a Dunării și în special în Deltă, unde alături de celelalte specii nectarifere tîrzii, asigură culesuri importante. În anii favorabili se pot realiza în aceste zone recolte de miere de 15—20 kg/familie, recolte ce pot atinge în unele cazuri chiar 40 kg miere. În această zonă există de asemenea și busuiocul cerbilor (*Mentha pulegium* L.) care înflo-

(continuare în pag 13)

ÎN PREAJMA PASTORALULUI

prof. Costache PAIU
Vicepreşedinte al Asociaţiei Crescătorilor de Albine

Neliniştea socială, determinată de nesiguranţă economică şi de frica de necunoscut, se reflectă în toate sectoarele şi nu este cruţată de aceasta nici Asociaţia Crescătorilor de Albine. Cum se va adapta apicultorul la noile condiţii de practicare a agriculturii bazate pe proprietatea personală ? Va fi aceasta bine apărată ? Pămîntul va fi mai bine exploatat intensiv şi extensiv ? Vom mai găsi vetrele de amplasare la floarea-soarelui pe care le găseam cu uşurinţă pînă acum în „poiene" datorate locului de întoarcere al maşinilor de semănat ? Şi înainte de toate se ridică problema dacă ţăranul va fi interesat să semene floarea-soarelui pentru că, în realismul său cunoscut, el este tentat să facă o comparaţie între venitul pe care îl aduce un hectar de porumb faţă de un hectar de floarea-soarelui. În consecinţă se ridică, fără nici un fel de retorică, întrebarea : vom mai avea lanurile de floarea-soarelui de sute de hectare ? E o cultură care interesează numai lateral nectarul. Pentru menţinerea sau chiar creşterea suprafeţelor cultivate cu această plantă oleaginoasă este interesată economia ţării şi a fiecărei comune în parte ca şi economia personală a producătorilor. Nouă apicultorilor ne rămîne sarcina să-i convingem de necesitatea polenizării intensive cu ajutorul albinelor pentru creşterea producţiei de seminţe la hectar şi pentru creşterea cantităţii de ulei pe kilogramul de sămînţă. Nu este o sarcină uşoară şi nici neglijabilă. Comitetele filialelor judeţene ale Asociaţiei trebuie să strîngă în jurul lor apicultori care să ducă în comune o susţinută muncă în jurul problemei polenizării. Trebuie să recunoaştem deschis că în trecut am discutat această problemă doar cu specialiştii care erau şi sînt convinşi de efectele benefice ale acestei acţiuni ; acum trebuie convinsă masa ţăranilor producători cu care vom trata problema vetrelor de amplasare.

OPINII

Ministerul Silviculturii cere apicultorilor o „taxă de păşunat" pentru stupii ce vor fi amplasaţi în pădurile de salcîm, taxă variind de la 50 la 100 de lei pentru fiecare stup. Directiva aceasta a fost dată într-o şedinţă cu inspectorii generali silvici de la judeţe.

Măsura este total greşită şi abuzivă. Amintim forurilor silvice că nu se află în documentele istorice vorbind despre practicarea apiculturii, asemenea măsură ; n-a existat nici sub fanarioţi cînd au apărut „gloabe" precum văcăritul, fumăritul şi atele, una mai absurdă ca cealată şi cu tendinţe vădite de exploatare. Măsura luată de organele silvice tinde nu numai să exploateze pe apicultor (imaginaţi-vă că la 10 stupi trebuie plătit pentru 10 zile de pastoal la salcîm între 500 şi 1 000 de lei) dar chiar să frîneze dezvoltarea apiculturii şi în numeroase situaţii să-i determine pe mulţi apicultori să abandoneze apicultura.

Cui foloseşte acest lucru? De doi ani salcîmul nu a produs nimic. Ce va face un apicultor din Braşov care pentru 100 de stupi va plăti transportul pînă la Calafat între 8 şi 10 000 plus 10 000 taxa de păşunat apoi 10 000 transportul înapoi şi va avea acelaşi cules ca şi în ultimii doi ani ? Şi întrebarea este valabilă pentru toate judeţele cu bază meliferă deficitară şi nu numai pentru acestea ci şi pentru

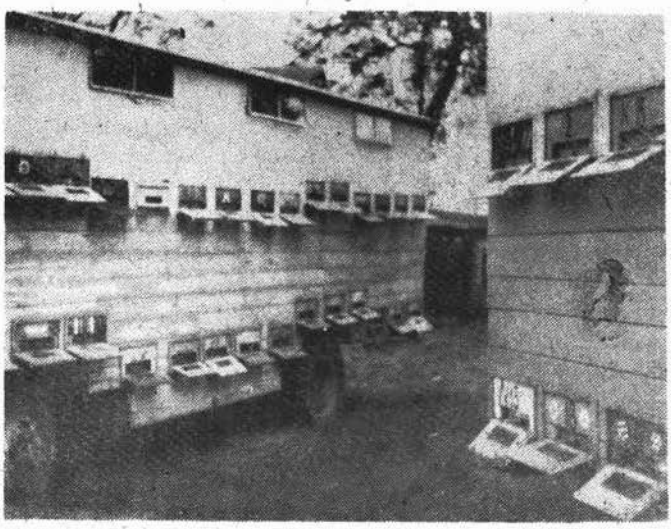

Stupăritul pavilionar cu deplasare în pastoral oferă satisfacţii celor care-l practică (Foto : E. Tarţa)

județele posesoare de păduri de salcîm.

Și dacă albinele nu culeg acest nectar — îl culeg pădurarii ? Cum ? Organele silvice au abandonat stupăritul, au închiriat sau vîndut stupii. De ce ? Nu aduceau venituri. Ce venituri vor aduce acum stupii, grevați și de această taxă ?

Domnilor silvicultori e cazul să ieșiți din absurd să reintrați pe drumul judecăților lucide și a tradițiilor naționale.

Pastoralul din acest an ridică și alte probleme grele de a căror rezolvare atîrnă succesul apiculturii. Este vorba de mijloacele de transport.

În majoritatea cazurilor, și procesul acesta este în curs de desfășurare, unitățile de transport (ITSAIA, SMA, IRTA) s-au transformat în societăți comerciale iar prețurile per t/km sînt în curs de negociere ; nu le cunoaștem încă și trebuie urgent duse tratative cu aceste societăți. Vom mai avea motorină planificată central de către Ministerul Agriculturii ? Ne vom aproviziona direct de la PECO ? În ce condiții și la ce preț ? Dacă filialele județene vor găsi soluții la aceste preocupări vor avea alături de ele apicultorii care își vor valorifica produsele ca și pînă acum prin Asociația noastră.

O altă problemă dificilă o constituie tratamentele fitosanitare. Vor putea fi ele ținute sub control ? Prin ce mijloace ? Cum vom putea determina o colaborare mai strînsă cu stațiunile de avertizare și care este puterea acestora de influențare a beneficiarilor de substanțe insecto-fungicide ?

Acestea sînt numai o parte din preocupările de moment ale apicultorilor. La dezorientarea lor mai contribuie și o serie de agitatori ale unor false probleme economice. Asta îmi amintește de îndemnul Sf. Apostol Pavel spus corintenilor „feriți-vă de prorocii mincinoși" care apar și proliferează în perioade de cumpănă ale comunităților umane. Comunitatea românească a trecut printr-o perioadă de mari restricții economice și este îndreptățită să ceară azi repararea unor grave nedreptăți ; nedreptățiți au fost și apicultorii. Aceste nedreptăți vor fi îndreptate prin reglementări ale comerțului exterior cu produse apicole și prin participarea la beneficiile realizate din aceste operațiuni.

Filialele județene au acum toată libertatea în utilizarea fondurilor, în luarea oricăror inițiative economico-financiare și tehnice, în introducerea în fapt a propunerilor constructive și lucrative propuse de apicultori.

Momentul trecerii de la economia planificată și dirijată la economia de piață nu este ușor dar oricum — pentru apicultori — proprietari particulari și în timpul dictaturii — este mai ușor decît pentru alte sectoare și Asociația va găsi în ea însăși resursele morale necesare pentru a se adapta din mers la noua situație. Printr-o strînsă colaborare a filialelor între ele și a tuturora cu Asociația s-au depășit în trecut situații dificile și vor fi depășite și greutățile inerente apariției unei noi gîndiri și practici economice.

Inainte de plecarea în pastoral, stupii trebuie foarte bine pregătiți (Foto : E. Tarța)

ESTE ROIREA UN INSTINCT ?

prof. Vladimir HUMENI

În literatura apicolă se afirmă mereu că roirea este un instinct. Iată de exemplu în „Stupăritul nou", C. L. Hristea scrie : „Fenomenul de roire este precedat și chiar forțat de unele situații de constrîngere care determină apariția instinctului..." Căutînd în Dicționarul explicativ al limbii române la cuvîntul instinctiv, găsim următoarele : „făcut instinctiv, pe negîndite, inconștient". Cînd o albină

pleacă din stup și se așează pentru prima dată pe o floare, ea numaidecît caută nectarul și știe unde să-l caute. Cine a învățat-o? Instinctul? Albina care pentru prima dată construiește celulele unui fagure nou, cu atîta finețe și precizie, cine a învățat-o? Albina care abia s-a născut și văzînd o larvă în celulă, de unde știe că trebuie s-o hrănească?

Aceste fapte și multe altele sînt executate automat, inconștient, instinctiv. „Dar astăzi stupul și-a dezvăluit două sau trei din secretele sale și s-a văzut că această bejenie nu este nici instinctuală și nici de neînlăturat. Nu este o migrație oarbă, ci mai degrabă un sacrificiu ce pare gîndit, al generației de azi pentru generația de mîine". (M. Maeterlinck în „Viața albinelor").

În Manualul apicultorului (ediția a VI-a, 1986) se spune: „În momentul în care în familia de albine sînt întrunite următoarele condiții: albine foarte multe și în majoritate tinere, cuibul blocat cu provizii abundente, încep pregătirile de roire..."

Așadar plecarea roiului nu se face inconștient și pe nepregătite, ci în urma unei pregătiri minuțioase care începe și durează mai multe zile înainte de plecarea roiului.

Există rase de albine foarte roitoare, dar și la ele plecarea roiului se face în urma unei pregătiri prealabile care începe cu mai multe zile înainte.

Roirea naturală este forma de înmulțire a familiilor de albine, dar ea nu se face decît dacă sînt realizate condițiile necesare, astfel încît în stupul din care va ieși roiul, să fie asigurate condițiile de viață pentru partea din populație care rămîne, adică să fie hrană suficientă albină suficientă, precum și o matcă tînără care să asigure dezvoltarea în continuare a speciei. Dacă distrugem botcile de roire, plecarea roiului este amînată pînă cînd vor fi crescute alte botci.

Dacă intervine omul și introduce în stup faguri goi cînd vede că cei din stup sînt umpluți, pentru albine existența în stup a unor faguri goi este un semnal de alarmă și se grăbesc să-i umple cu miere, căci pentru ele fagurii goi înseamnă lipsă de hrană pentru puiet, iar puietul înseamnă perpetuarea speciei. Ele își iubesc puietul mai mult decî își iubesc unii oameni copiii. Albinele nu adună mierea pentru ca omul să aibă ce extrage, ci o adună pentru hrana puietului și ca să aibă rezerva asigurată pentru perioada de iarnă.

Introducînd în stup mereu faguri noi, omul obligă albinele să-și continue munca lor și nu au timp să se gîndească la roit. Între timp trece și perioada roitului.

În concluzie există familii de albine care nu roiesc separat, căci roirea nu este un act instinctiv, ea nu apare deodată și în mod inconștient. În schimb nu există albine care în condiții normale să nu culeagă nectarul, să nu producă ceară, să nu hrănească larvele etc. pentru că nu le-a învățat cineva în prealabil; astea se fac din instinct.

CULESUL DE LA FLOAREA-SOARELUI ȘI CULESURILE TÎRZII

(continuare din p. 10)

rește în perioadă iulie-septembrie, izma cerbului *(Mentha arvensis)* cu perioada de înflorire iulie-octombrie, izma calului *(Mentha Longifolia* L.), furnizînd polen și nectar familiilor de albine din vară pînă toamna tîrziu. Trebuie să menționăm totodată și busuiocul de baltă *(Stachys palustris L.)* sau țepuhul care înflorește în perioada iulie-august, asigurînd în condiții favorabile însemnate cantități de nectar.

În afara plantelor menționate mai sus, în această zonă cresc sub formă spontană și multe alte plante ca: trifoiul hibrid *(Trifolium hybridum)*, trifoiul roșu *(Trifolium pratense)*, sulfinele *(Melilotus* sp.), ghizdeiul *(Ranunculus repens)*, lucerna *(Medicago* sp.) sparceta *(Onobrychis sativa)*, măzărichea *(Vicia* sp.), jalești *(Salvia* sp.), iarba lui Tatin *(Symphitum officinalis)*, răchitanul *(Lithrum virgatum)*, cruștețeaua *(Barbarea vulgaris)*, cicoarea *(Cychorium inthybees)* și altele.

Ca urmare a valorificării culesurilor dinspre sfîrșitul verii și începutul toamnei, familiile de albine depozitează nectarul acumulat în fagurii din cuib din care a eclozionat puietul, reducînd prin aceasta spațiul de ouat al mătcilor. Pentru a preveni această situație și a oferi mătcilor spațiul de ouat necesar, se recomandă să se introducă în cuiburile blocate, faguri de culoare închisă, cu multe celule goale de albine lucrătoare și din care au eclozionat anterior cîteva generații de puiet.

În cazul în care nu se pot asigura familiilor de albine culesuri tîrzii de nectar și polen, este necesar ca familiile de albine să se hrănească stimulent cu sirop de zahăr, miere descăpăcită din faguri, zahăr tos etc., precum și cu polen și înlocuitori de polen.

Urmare acestor hrăniri, mătcile își vor dezvolta activitatea de ouat, asigurîndu-se astfel familii de albine puternice și cu un număr cît mai mare de albine tinere, condiție importantă în vederea asigurării unei iernări bune și o dezvoltare optimă în primăvara următoare.

CU VARROA ȘI VARACHETUL NU-I DE GLUMIT!

prof. Victor NEAGU

În scurta și frumoasa expunere ținută la mult doritul Congres național al apicultorilor din 28 februarie 1991, dl. dr. Mircea Marin, șef de laborator în I.C.P.A. a prezentat într-un limbaj de înalt profesionalism, adecvat și realist, necesitatea raportării numărului de familii de albine la suprafața județelor, număr de locuitori, surse melifere, realități pedo-climatice, posibilități materiale, experiență și tradiții. La toți acești factori restrictivi adăugîndu-se în ultimii ani în mod obiectiv acutizarea unor boli ale albinelor, cum ar fi varrooza iar mai nou vîrozele. Datorită utilizării Protofilului ca stimulator și antiprotozoric, a oxitetraciclinei pentru infecții bacteriene și Micocidinului cu larg spectru antimicotic, rezultatele obținute la scară națională sînt promițătoare.

Cît privește varrooza ea a fost combătută încă de la începutul anului 1975 cu medicamentele „Sineacar" și „Arahnol". Din 1987 se folosește cu mult succes medicamentul „Varachet", sub formă de fumigații, medicament care are ca substanță activă de bază amitrazul. Vorbitorul a precizat că mai sînt încă focare virotice și de atacuri varroa în stupinele unde nu se fac tratamente conform prescripțiilor sau unde se fac greșeli de întreținere și în administrarea medicamentelor. Apoi dr. M. Marin ne-a informat că în prezent se experimentează și piretroizi de sinteză : Mavrin, Meotrin și Butox ca înlocuitori ai varachetului însă datoorită prelungirii fazei de testare și a prețului ridicat puțin accesibil a noilor medicamente, se va menține în continuare o perioadă tratamentul cu varachet care s-a constatat că este încă eficace și deosebit de ieftin.

În nr. 3 pe 1990 al revistei „România apicolă", la rubrica „Opinii", am prezentat o pagină de observații asupra tratării varroozei. Bazat pe încă un an de experiență pe desele solicitări din partea unor apicultori de a da explicații mai amănunțite, pe de o parte, iar pe de altă parte în baza celor arătate mai sus de dl. dr. Mircea Marin adică „se mai fac greșeli de administrare", dar în mod deosebit „varachetul va fi folosit și în anii viitori", consider că este util să pun în discuție această temă în revista noastră considerînd că în timp varroa a provocat un adevărat dezastru în apicultură.

Cîteva date din ultimii ani atestă pagubele cauzate de parazit ; în nr. 1 din 1987 al revistei „România apicolă" la rubrica „Mica publicitate" apare anunțul „vînd pavilion apicol 44 familii, dar fără albine, județul Arad" ;

În nr. 4 din 1987, vînd pavilion 50 locuri fără albine, jud. Prahova ;

În nr. 11 din 1987, vînd pavilion 61 locuri fără albine, București ;

În nr. 4 din 1988, vînd pavilion 54 locuri fără albine, jud. Dîmbovița ;

În nr. 1 din 1989, vînd pavilion 54 locuri fără albine, jud. Alba ;

În nr. 2 din 1989, vînd pavilion 60 locuri fără albine, jud. Suceava ;

În nr. 2 din 1989, vînd pavilion 66 locuri fără albine, jud. Timiș ;

În nr. 3 din 1990, vînd pavilion 48 locuri fără albine, jud. Dolj ;

În nr. 4 din 1990, vînd pavilion 78 locuri fără albine, jud. Galați.

Șirul exemplelor de vînzări pavilioane și cutii goale ar putea continua cu exemple din rubricile de anunțuri din ziare și reviste, dar întrebarea ce se impune este : „unde sînt albinele ?", ei bine consider că principalul răspunzător e „varroa", la aceasta situație adăugîndu-se în ultimul timp și virozele ca factori de depopulare deosebit de virulenți. Dacă în primii ani ai decadei '70, acarianul Varroa jacobsoni nu și-a manifestat prezența în toate județele țării și nu a constituit o sperietoare pentru apicultori, la scurt timp ca urmare a deplasării stupilor în pastoral, parazitul s-a răspîndit în toată țara, devenind în cîțiva ani o problemă centrală în activitatea sanitar-veterinară, cu efecte economice dintre cele mai negative, pe care le-a cunoscut apicultura românească în ultimii ani.

Pastoralul — un rău necesar — a accelerat infestarea determinînd un tribut apiculturii de circa 400 000 familii de albine afectate — cifră declarată oficial — dar cine știe care este adevăratul număr ? Pierderi uriașe s-au semnalat în toate țările Europei, cifrele comunicate privind decimarea familiilor de albine fiind în jur de 30—70% din efectivele naționale ale unor țări vecine. În fața unui asemenea dezastru, putem oare să desconsiderăm acest dușman ? Oferta mare de vînzări de pavilioane și cutii goale reprezintă o urmare directă a acțiunii distructive a acărianului

Varroa. Stuparii care nu s-au informat la timp ori au desconsiderat atacul parazitului au fost păgubiți de două ori astfel : prima dată prin atacul masiv al parazitului, apoi tot legat de prezența parazitului Varroa al doilea atac materializat prin apariția și instalarea virozelor, acarianul varroa fiind în mare măsură răspunzător ca purtător al acestor boli de asociere.

Din literatura de specialitate am reținut că, unii cercetători sînt de părere că numărul de 7 tratamente pe sezon reprezintă cifra maximă obligatorie. În funcție de gradul de infestare cu paraziți, numărul crescînd după nevoile cerute de situația de moment la 10—18 și chiar mai mult pe sezonul apicol. Părerile sînt împărțite.

Un număr prea mare de tratamente într-un interval îndelungat de timp poate crea o formă sporită de rezistență a parazitului la substanța folosită. Cercetătorii trag semnalul de alarmă arătînd că majoritatea preparatelor pe bază de produse chimice acaricide, au o anumită toxicitate pentru albine, iar albinele care sînt parazitate devin mai puțin rezistente, cu o durată mai scurtă a vieții.

În lunile mai-iulie circa 93% din paraziți se află pe puietul de trîntor iar începînd cu luna august (o dată cu dispariția puietului de trîntor) acarienii trec în celulele de puiet de albine. Exploatarea excesivă, spolierea stupilor de mierea adunată cu greu, greșeli de întreținea familiei de albine, strînsurile frecvente datorate transporturilor, a tratamentelor, conduc la scăderea rezistenței organismului albinelor la factorii de agresie, la contaminări și reinfestări.

Legat de tratament se știe că substanța activă folosită acționează în intervalul de la cîteva zeci de minute la 3—4 zile, iar doza recomandată are eficiență atunci cînd se iau măsuri de etanșeizare a stupilor în timpul tratamentelor. Acestea sînt unele aspecte relevate în literatura de specialitate pe care am căutat să le respect dar să le și urmăresc în derulare cu multă atenție, să experimentez atent în dorința de mai bine și chiar să le dau o interpretare personală. Maniera de lucru a fost susținută de rezultate pe care le consemnez în continuare.

EVITAREA DEZASTRULUI VARROA :

1. **Primăvara** nu tratez familiile de albine împotriva parazitului din următoarele motive :

a) albinele ieșite din iarnă au fost supuse unui îndelung travaliu, fiind slăbite și mai puțin rezistente ;

b) în urma tratamentelor de toamnă — fără puiet — puțini paraziți sau deloc vor fi surprinși de medicament, tratamentul nejustificîndu-și eficiența sub aspect rezultat, timp, muncă, cheltuieli, expunerea albinelor la doza de toxicitate.

2. **În caz de nevoie medicamentele Arahnol și Arahnovir** le folosesc numai primăvara și o parte din vară și numai între culesuri, motivele fiind următoarele :

a) nu mai folosesc aceste medicamente după culesul de la tei, întrucît conținutul substanțelor oleo-volatile balsamice ca eucaliptolul, camforul, timolul, dau un miros caracteristic și comun stupului, creind condiții de furtișag lent în condițiile lipsei de cules ;

b) utilizarea repetată a acestor medicamente la marile culesuri, ar avea ca efect degradarea mierii.

3. **Combatere biologică** prin prezența permanentă în stup a ramei clăditoare. După însămînțarea ramei, o mut cît mai departe de cuib, indiferent de modelul de stup, cu condiția ca rama însămînțată să fie bine acoperită de albină. Procedez astfel din următoarele considerente :

a) în comparație cu o ramă clăditoare martor utilizată la modul clasic ca ultima ramă de lîngă puiet, rama care a fost mutată cît mai departe de cuib va conține de cîteva ori mai mulți paraziți față de rama martor. Cred că această abundență de paraziți se datorește unei mici diferențe de temperatură, acarianul preferînd condițiile acestor diferențe.

4. **Roiurile de albine** le formez numai din familiile care au dat bune rezultate și au fost mai puțin atacate de parazit, metoda folosită fiind numai divizarea : Argumente :

a) din observațiile îndelungate asupra incidenței atacului parazitului se pare că unele familii sînt mai rezistente, se pot apăra mai bine împotriva parazitului ;

b) un roi foormat dintr-o familie sănătoasă și puternică care a beneficiat de o întreținere corectă are toate șansele să devină la fel o familie bună.

5. **Iernez familiile pe maximum 5 rame**

a) căldura familiei de albine obținută astfel va crea condiții optime de viață pentru albine, matcă și puiet ;

b) mortalitate mică raportată la numărul de albine ca urmare a iernării în acest fel ;

c) zboruri de curățire mai frecvente cu o participare mai mare.

6. **Execut 2—3 tratamente cu varachet** la intervale de 7 zile, după culesul de la floarea-soarelui pentru majoritatea familiilor iar al treilea îl aplic numai la familiile puternic infestate. Aceste tratamente au ca scop o atacare masivă a paraziților

știind că în această etapă se transferă de la trîntori la albine.

7. **După încetarea puietului, toamna,** execut două tratamente, iar acolo unde mai există puțin puiet îl ridic.

8. **Execut tratamentele în prima parte a zilei** și numai atunci cînd sînt sigur că albinele vor zbura. Procedez astfel pentru că :

a) prin asigurarea zborului, albinele vor fi ferite de o sedere îndelungată în mediul toxic al stupului ;

b) paraziții ușor atinși de medicament vor cădea mai ușor de pe albine în urma mișcărilor ocazionate de zbor.

9. **După circa două ore de la efectuarea tratamentului** ridic podișoarele pentru cîteva minute la toți stupii întrucît :

a) în urma verificării procentului de mortalitate a parazitului pe foaia de control am constatat că în primele 20—30 de minute cad circa 10—30 paraziți, iar în următoarele două ore cad majoritatea paraziților, numărul la unele familii ajungînd chiar la 900 ;

b) cu toate că stupina se află cu podișoarele ridicate și e toamnă, fără cules, nu sînt forme de manifestare a furtișagului ;

c) ridic podișoarele pentru aerisire deoarece foile de control puse din nou în stup îmi arată că după aceste două ore numărul paraziților căzuți e nesemnificativ raportat la doza de toxicitate la care sînt expuse albinele prin lipsa de zbor sau tratamente seara.

Puțini paraziți mai cad și a doua zi dar cred că aceștia apar ca urmare a survenirii morții lor în diverse locuri, găuri, crăpături ale ramelor, în celule iar în urma stabilirii unui climat normal de lucru a familiei paraziții sînt depistați și aruncați.

10. **Nu aplic tratamente la mai puțin de 7 zile înainte de cules,** după cules, înainte și după deplasarea stupilor în pastoral din cauză că :

a) practica mi-a arătat că în urma unui tratament sau a deplasării în pastoral, albinele sînt stresate, rămîn sensibile multe zile, iar dacă acest interval de stress se suprapune peste altul cum ar fi tratament-pastoral ori invers apar astfel dereglări puternice în echilibrul familiei manifestate prin depopulări bruște la cele mai sensibile familii și lente la cele puternice greu observabile de apicultorii amatori.

CONCLUZII

Cu varachetul nu-i de glumit ! folosirea corectă a medicamentelor ne va scuti de multe surprize. Pînă să ajung la constatările de mai sus, am tratat într-o seară toți stupii iar ultimii 21 am uitat să-i mai deschid. Mi-am adus aminte după cîteva ore, noaptea. A doua zi am constatat că albinele se tîrau pe vatra stupinei, stupii erau depopulați, unele larve erau răsucite în celule iar altele chiar ieșite afară din celulă, larvele cu puiet au rămas fără acoperire cu albine. Din cele 21 de familii, în urma reorganizării, am reușit cu greu să refac 10. Menționez că am uitat și altădată stupii închiși dar nu am constatat asemenea forme puternice de manifestare negativă. este adevărat nu au fost tratați seara, iar prin zborul și ventilația stupului albinele au reușit în parte să anuleze greșeala mea.

De ce tratînd toată stupina mirosul de medicament se simte și la 5 m de stupină, iar alteori nu, atmosfera fiind liniștită ? Un apicultor a pus pe bandă fumingenă 3 și chiar 4 picături (de corp) și nu au căzut paraziți familiile fiind vizibil infestate. Altul a tratat din 3 în 3 zile, rezultatul — dezastruos. Experiențele, rezultatele m-au învățat să devin prudent, atent și cu mare grijă în folosirea medicamentelor și în special a varachetului și oxitetraciclinei.

Pentru a preîntîmpina unele surprize. cumpăr o sticluță de varachet, tratez 2—3 familii, urmăresc efectul și numai apoi cumpăr din seria respectivă cantitatea necesară de tratament pentru un an de zile.

Observațiile de mai sus demonstrează că atît calitatea medicamentului dar mai ales modul de folosire — tratament —, conștiinciozitatea profesională, spiritul de observație, stilul de lucru sînt condițiile care concură la obținerea celor mai bune rezultate. Căutînd să sintetizez cele de mai sus pot afirma cu certitudine că am cîștigat în productivitatea aplicării tratamentelor sub următoarele aspecte :

— o reducere substanțială a volumului de muncă ;

— preț de cost mai scăzut ;

— eficiență sporită ;

— doză de acaricid pe albină redusă la minimum, însă cu efect maxim ;

— reducerea poluării produselor apicole a albinelor ca și a apicultorului ;

— evitarea formei de rezistență a paraziților la substanța activă.

CONFIRMĂRI DIN JAPONIA

(sau ce ne declară un cercetător științific principal din colectivul de apiterapie al I.C.P.A.)

— Stimată Cristina Mateescu de curînd te-ai întors din Japonia unde după cîte știu ai efectuat o vizită (scurtă aș zice pentru că desfășurată în intervalul 6—14 martie a durat doar 8 zile) de documentare invitată fiind de o companie cu care Insitutul de Cercetare și Producție pentru Apicultură a avut contacte anterioare. Concret cine te-a invitat, cu ce prilej și în ce condiții ?

— Invitația a venit din partea companiei GIFU YOHO din orașul GIFU situat la circa 40 km de Nagoya locul în care s-a desfășurat în 1985 cel de-al XXX-lea Congres al APIMONDIEI. Cei care au făcut invitația au suportat toate cheltuielile de deplasare, cazare, transport intern etc. Această companie care în viitorul apropiat își va schimba numele în „API" se ocupă de comercializarea mierii, a lăptișorului de matcă ca și de cercetări științifice în domeniul biochimiei și farmacologiei produselor stupului.

Delegații companiei au vizitat institutul nostru anul trecut în septembrie însoțiți de reprezentantul unei alte mari companii — MITSUI din Tokyo. În acea perioadă ei au efectuat un periplu mai lung pentru a se documenta în vederea punerii bazelor unei colaborări științifice cu firme de specialitate din Europa. Ajunși în România, după ce au vizitat mai multe țări, au fost plăcut impresionați de realizările noastre în domeniul apiterapiei. Mai apoi au confirmat aceasta printr-o scrisoare pe care ne-au trimis-o după reîntoarcerea lor în Japonia.

— Interesant ! Dar cum au dat japonezii de noi ? De unde au știut ei că în România (așa cum de cîțiva ani apare ca și acum un supratitlu la articolele de specialitate din revistă) există „priorități mondiale" în domeniul apiterapiei ?

— Foarte simplu ! Au găsit informațiile respective pe computer. Au și revista noastră pe computer ! Ei posedă pe calculator o bancă de date (îndrăznesc să spun că au absolut toate informațiile legate de dezvoltarea apiterapiei în întreaga lume) care conține pe scurt problema respectivă, importanță, nume de autori, titluri de lucrări, manifestări naționale și internaționale pe specific. Deci noi am apărut pe terminalul calculatorului pe un loc important probabil repetat în timp. Cei care au venit în România au fost d-nii : YUJI OKAMOTO, manager la divizia de materii prime alimentare a Companiei MITSUI (din Tokyo) ; SATOSHI MISHIMA manager la departamentul de cercetare și dezvoltare ; MASAHIRO YAMADA, director în departamentul de materiale și TAKAHIKO NONOGAKI șef al companiei GIFU YOHO din care fac parte și ceilalți doi citați. Urmare a acestei vizite mi-a fost făcută o invitație pentru a participa la deschiderea oficială a noului lor centru de cercetări precum și pentru susținerea unei conferințe pe probleme de apiterapie.

— După ce m-ai lămurit cum au ajuns japonezii la noi și cum ai ajuns tu acolo aș vrea să precizezi ce ai văzut interesant în Japonia ce impresii ai, care era subiectul conferinței tale și cum a fost ea primită.

— Impresii am foarte multe și mi-e greu să aleg dintre ele pe cele mai importante. De la început este bine să ne amintim că Japonia ca și Germania are izvorul bunăstării într-o tragedie, urmare a celui de al doilea război mondial. Japonia ca și Germania a avut parte după război de un ocupant generos nu ca noi de un eliberator zelos.

Ca să sesizezi cît de generoși au fost americanii trebuia să știi că după dezastrele atomice de la Hiroshima și Nagasaki orașul Kyoto a fost salvat de la un alt bombardament (atomic sau clasic— nu mai contează !) de un profesor american care l-a convins pe președintele Truman că asemenea valori istorice ca în acel oraș nu există nicăieri în lume. Recunoscători, după război japonezii i-au ridicat profesorului american o statuie.

Imediat după război Germania s-a dezvoltat ca urmare a planului Marschall iar Japonia conform planului McArthur. Urmările s-au văzut și se văd în continuare. Cred că în Japonia oricine poate constata că șansa de a ieși dintr-o pustiitoare sărăcie postbelică a constat în propriile

calităţi ale unui popor harnic, priceput, disciplinat şi devotat ideii de prosperitate. La fel s-a întîmplat în Germania. Sper că înţelegi că vorbesc de fosta Germanie Federală, nu de cealaltă...

— De acord. Dar hai să revenim la problemele noastre.

— Impresia cea mai puternică pe care ţi-o produce contactul cu realitatea japoneză este cea de civilizaţie elevată, politeţe excesivă cu un suport de educaţie milenară, interes şi deschidere spre tot ce e nou în lume şi o acţiune rapidă pentru asimilarea a tot ceea ce poate constitui factor de progres în oricare domeniu. Se practică o promovare susţinută a tinerilor în funcţii şi locuri de conducere numai şi numai pe criterii de competenţă, ataşamet şi seriozitate. Respectul pe care un boss, mare magnat şi acţionar al unei companii îl arată unui tînăr manager sau cercetător este copleşitor. Desigur reciproca este valabilă... Noul centru de cercetări la inaugurarea căruia am asistat este o bijuterie din punct de vedere arhitectural iar ca dotare cu mijloace de investigaţie ştiinţifică se situează pe un loc de frunte în topul internaţional. Centrul din GIFU dispune de absolut toată gama echipamentelor de înaltă performanţă în domeniul cercetării ştiinţifice în biochimie. Este vorba despre, cromatografia în fază lichidă şi gazoasă, sistemele rapide de electroforeză, spectrofotometrie de absorbţie atomică în ultraviolet şi vizibil infraroşu — ca să dau doar cîteva exemple.

Notează te rog că întreaga aparatură este prevăzută cu terminale computerizate pentru stocarea ,prelucrarea şi interpretarea datelor experimentale. Toţi cercetătorii şi laboranţii sînt foarte tineri. Mai sînt apoi instalaţii moderne de biosinteză pentru acizii graşi.

M-a impresionat foarte puternic modul de procesare şi condiţionare a mierii. Cea mai mare cantitate de miere consumată în Japonia provine din import, furnizorul de bază fiind China. La fel se petrec lucrurile cu lăptişorul de matcă importat la un nivel anual de mii de tone tot din China. Există elaborate la dispoziţia consumatorilor zeci de preparate pe bază de lăptişor de matcă în combinaţie cu alte produse ale stupului ca de exemplu propolisul. Împreună cu Compania MITSUI, compania GIFU YOHO realizează o condiţionare superioară a mierii — deproteinizare, decolorare — în vederea introducerii ei ca edulcorant în băuturi răcoritoare naturale. Desfacerea acesor produse pe piaţa Japoniei însumează o cifră de afaceri impresionantă şi de aici cred că provin sumele mari destinate cercetării ştiinţifice Am văzut mai multe instalaţii de mare randament pentru condiţionarea zahărului. La ei se merge pe orientarea populaţiei spre un consum de zahăr mai puţin rafinat tocmai spre a combate maladiile datorate unor consumuri exagerat de mari.

— Despre conferinţa ta ce poţi să-mi spui ?

— Titlul a fost : „Apiterapia în România — sursă de hrană funcţională şi mijloace terapeutice". Iniţial programată pentru o oră şi jumătate, ca întindere, s-a prelungit datorită discuţiilor la aproape patru ore.

— Să înţeleg deci că ai avut succes ?

— Nu este bine să afirm eu aşa ceva ! Îmi place să cred că prelungirea s-a datorat interesului major pe care japonezii l-au arătat pentru realizările noastre în apiterapie. Realizări care reprezintă rezultatul efortului colectiv al unor echipe de specialişti români foarte dotaţi, acest lucru l-am şi subliniat ori de cîte ori am avut prilejul.

— Mă bucur pentru tine că ai reuşit să vizitezi o ţară extrem de interesantă cu realizări de vîrf în economie, standard social, cercetare ştiinţifică. Ce ai în vedere în continuare ?

— Am adus o mulţime de materiale documentare pe care le ţin la dispoziţia celor interesaţi. Îţi promit că voi traduce cîte ceva şi pentru rubrica „Documentar apicol" a revistei. Sper ca interesul japonezilor pentru o colaborare fructuoasă în România în domeniul apiterapiei să se materializeze şi, aşa cum ziceam în altă convorbire cu tine, — publicată în nr. 9 din anul trecut al revistei — trebuie să dovedim că sîntem conştienţi că şansa noastră este să folosim... şansa.

Convorbire consemnată de Elisei TARŢA

VĂ PREZENTĂM

UN ATELIER APICOL MODEL

ing. **Traian VOLCINSCHI**

În apropierea municipiului Suceava, la mijlocul distanței, pe șoseaua care leagă localitatea Iţcani de Burdujeni se află casa grădina, heleșteul, stupina și atelierul apicultorului ceferist Burlacu Alexandru. După o activitate de 43 de ani în cadrul căilor ferate române unde a lucrat în domeniul electro-mecanic și cu o deosebită înclinație de a practica în gospodăria sa și diferite lucrări de tîmplărie, apicultorul Burlacu Alexandru și-a organizat un atelier propriu iar recent s-a pensionat ocupîndu-se în exclusivitate de apicultură. Deține un număr de 82 familii de albine realizînd an de an producții medii de 30—40 kg miere marfă pe familia de albine.

Apicultorul Burlacu Alexandru este apreciat ca unul din cei mai buni apicultori din județ fiind printre primii care practică stupăritul pastoral intensiv la mari distanțe confecționîndu-și singur primul pavilion apicol mobil. El efectuează anual 6—7 mutări în pastoral. Recent și-a cumpărat un tractor pentru deplasarea noului pavilion apicol pe care l-a proiectat și realizat singur fiind îmbunătățit din punct de vedere funcțional față de primul avînd o capacitate mărită pentru întreținerea și deplasarea unui număr de 72 familii de albine. Pavilionul este prevăzut și cu un laborator de extracția mierii și un spațiu de cazare plăcut și confortabil. În afara acestui pavilion el mai deține o remorcă apicolă tip conteiner cu paleții mobili pentru 12 stupi tractată de autoturismul său Dacia. Atît pavilionul cît și remorca sînt dotâte cu cîte un cîntar apicol de control. Cu ajutorul stupului de control montat pe cîntarul apicol de pe remorcă face testarea culesului în noile locuri unde intenționează să se deplaseze apoi în pastoral cu întreaga stupină.

Atelierul apicol din cadrul gospodăriei lui personale este bine dotat cu banc de lucru, circular, freză, polizor, mașină de găurit, dispozitiv de șlefuit, mașină de grosime, aparat de sudură, rondele acționate electric precum și toate uneltele necesare care intră în dotarea unui atelier funcțional la care se adaugă priceperea și talentul apicultorului.

Semnificativ este faptul că marea majoritate a inventarului apicol din dotarea stupinei proprii este realizată de apicultor în atelierul său propriu fiind de bună calitate și avînd numeroase îmbunătățiri funcționale. El și-a confecționat astfel cu răbdare, pricepere și talent toate uneltele și utilajele apicole mari și mici. Astfel și-a construit stupii necesari în condiții excepționale de calitate. Stupii sînt prevăzuți cu un ingenios sistem de ventilație pentru transportul lor în pastoral. Pe timp de iarnă și-a construit și folosește un sistem de încălzire electrică a stupilor care poate fi dirijat și controlat cu ajutorul unui termostat reglabil. Acest sistem de încălzire este folosit în zilele foarte reci de iarnă precum și pentru forțarea zborului de curățire în zilele favorabile de primăvară timpurie. Prin folosirea acestui sistem de încălzire iernarea familiilor de albine decurge în condiții foarte bune neînregistrîndu-se nici o pierdere. În atelierul său apicultorul Burlacu Alexandru și-a confecționat nuclee practice, pentru creșterea și împerecherea mătcilor, cu 4 și 8 urdinișuri și tot atîtea mătci, colectoare de polen originale pentru stupii din pavilion, un sistem original de recoltare a polenului din colectoare fără ca acestea să fie demontate de la urdiniș, un uscător de polen cu mai multe tăvi printre care circulă un curent de aer ce poate fi încălzit după necesitate și dirijat cu ajutorul unui ventilator, un aparat de recoltat venin de albine cu grile și generator de impulsuri electrice, un dispozitiv automat de găurit ramele prevăzut cu 5 burghiuri, un cerificator solar, o presă pentru extracția cerii, un cărucior pentru transportul bidoanelor pline, o moară electrică pentru măcinat zahăr și polen, două dulapuri pentru păstrarea ramelor de rezervă prevăzute cu cîte 4 uși și o capacitate de 700 rame fiecare dulap, colivii pentru eclozionarea și introducerea mătcilor, un dispozitiv pentru marcarea mătcilor, hrănitoare apicole originale, un scaun apicol special care poate fi folosit pe orizontal și vertical devenind astfel mai mic sau mai înalt, în funcție de necesități, o mască apicolă practică. cu partea din față mobilă, și multe alte unelte apicole mărunte executate cu multă ingeniozitate. de bună calitate și care au notă de originalitate și eficiență practică. Fiecare unealtă măruntă realizată de acest apicultor ingenios ar putea constitui tema unui articol separat prin îmbunătățirea funcționalității și calitatea ireproșabilă a execuției.

În activitatea apicolă apicultorul Burlacu Alexandru este ajutat de soția și fiul Ionuț de 14 ani care este deosebit de priceput și promite de acuma să devină un mare apicultor.

Experiența înaintașilor este cel mai bun îndrumar doar atunci cînd este aplicată creator

Vă scriu această scrisoare după multe ezitări, aceasta din cauză că sînt apicultor începător (doar trei ani de practică) și consider că trebuie să las pe alți apicultori mai vîrstnici și cu competență în această îndeletnicire deosebit de pasionantă să-și scrie păsurile și să împartă cu noi, ceilalți cititori ai revistei România apicolă experiența acumulată.

Nu am pretenția că povestea începuturilor mele într-ale apiculturii este deosebit de interesantă dar, oricum, este povestea unui apicultor ; după aceasta voi ajunge și la problemele care mă frămîntă . de mai multă vreme și a căror rezolvare caut să o aflu prin amabilitatea dumneavoastră.

Deci... mă numesc Mașca Aurel, sînt născut în comuna Cucerdea județul Mureș, am 31 de ani, sînt căsătorit și am doi copii. Locuiesc în prezent în orașul Tîrgu Mureș unde lucrez ca electrician. Copilăria mea este legată de amintirea bunicilor, oameni harnici, demni și înțelepți. Am crescut alături de ei și mă bucur că am avut o copilărie de neuitat. Bunicul a fost un mare pasionat de apicultură ; a trăit toată viața alături de stupii săi (cam 20 de familii în medie) pe care i-a îngrijit cu dăruire. Cu toate acestea, cînd bunicul meu a ajuns la frumoasa vîrstă de 75 de ani, cu toate eforturile și îngrijirile date albinelor, acestea l-au părăsit. Loca americană le-a slăbit pînă la dispariție cu toate că am aplicat toate îngrijirile și toate sfaturile primite (am dezinfectat stupii prin spălături cu sodă caustică și i-am ars cu lampa de benzină). Pierderea albinelor și apoi moartea bunicii l-au demoralizat și i-au măcinat sănătatea perfectă pînă atunci, sănătate care cred că s-a datorat în mare măsură vieții cumpătate și lucrului permanent în mijlocul naturii și a stupinei. Deprimat, bunicul, după ce a zăcut trei săptămîni, s-a stins liniștit. În timpul celor trei săptămîni însă gîndul îi era în permanență la stupii săi întrebîndu-se cine va pune stupina pe picioare. Știam că tatălui meu nu-i plăceau albinele, ba chiar se supăra că stupii ocupau grădina și că albinele, uneori, îl înțepau. Dar iată, ascultînd ceea ce spunea — conștient sau inconștient bunicul — tatăl meu și-a schimbat deodată atitudinea față de albinărit ; poate a avut revelația laturii pasionante a acestei îndeletniciri. Știind că mă voi bucura, tatăl meu a luat hotărîrea cumpărării unui pavilion apicol pentru 42 de familii de albine. Cînd a aflat bunicul s-a bucurat nespus că fiul și nepotul îi vor continua meseria de apicultor. Eu de multă vreme, poate chiar de cînd cu necazul că-i muriseră bunicului familiile de albine, mă gîndeam să mă apuc de supărit dar nu aveam încă resursele financiare necesare.

După moartea bunicului, independent de tatăl meu, am cumpărat 6 familii de albine, cu stupi cu tot și am început să studiez serios tot ceea ce am găsit scris în legătură cu albinăritul. Așa a început de fapt pasiunea mea pentru acest meșteșug.

Mi-am așezat stupii în zona satului Săușa iar anul acela, 1988, s-a dovedit un an apicol bun pentru mine. Pînă în toamnă am făcut 11 familii bune și miere cît era nevoie pentru fiecare familie să intre în iarnă și ceva pe deasupa, pentru nevoile pesonale. Sînt foarte hotărît să fac apicultură și chiar am ambiția să devin un bun profesionist, să fac apicultură de „clasă", productivă, rentabilă. Manualul „Stupăritul nou", ediția 1979, scris de regretatul apicultor C. L. Hristea, a rămas pentru mine cartea de căpătîi. În această carte, la pagina 405 este descrisă „metoda de mare producție" a francezului Laubet de L'Hoste. Pe această temă mă frămînt din anul debutului meu în apicultură. După ce în toată cartea C. L. Hristea susține ideea stupilor construiți din scîndură groasă de 20 mm pentru ca primele raze ale soarelui de primăvară să încălzească ghemul de iernare și albinele să iasă la zborul de curățire cît mai repede, autorul descrie metoda de lucru cu două mătci și stupi termoizolați cu vată de sticlă, ceea ce mie mi se pare că ar contrazice cele spuse anterior. Am citit aceste pagini de multe ori, am răstălmăcit cuvintele pentru a căuta să înțeleg cît mai bine totul, dar lipsesc amănuntele care ar putea clarifica problema pentru un începător. Ideea însă m-a pasionat și m-am gîndit să o aplic imediat și la pavilionul apicol care acum este în grija mea. Am considerat că dintre

toate metodele de lucru despre care citisem, cea cu două mătci se putea aplica foarte bine la stupii mei de tip orizontal cu 15 rame mari (i = 300 mm). Am trecut la modificarea pavilionului, am termoizolat pereții și plafonul cu polistiren și am lăsat urdinișurile pe toată lungimea pavilionului. Lăzile erau inițial așezate în pavilion în pat cald și le-am întors în pat rece. Am tăiat urdinișuri pe latura mai lungă a lăzilor și le-am modificat pentru lucrul cu două mătci în aceeași ladă. Am dotat stupii cu diafragmă de aluminiu etanșă între compartimente de cîte 7 rame fiecare. Peste fiecare parte am pus cîte o diafragmă Hanemann luată din comerț. Deasupra lăzii astfel echipate am prevăzut una sau două magazii de recoltă cu rame înalte de 150 mm și late de 47 mm, apoi un podișor cu plasă deasă de sîrmă. Inițial, în pavilion aveam 42 de lăzi așezate pe trei niveluri, fără magazii de recoltă și am considerat că cele 15 rame erau insuficiente pentru dezvoltarea normală a familiilor. După modificările aduse am rămas în pavilion doar cu 24 de lăzi echipate cum am arătat mai sus și dispuse pe două niveluri, lăsînd și spațiu pentru magazii. Aceste modificări le-am făcut chiar din primul an de apicultură, cînd încă nu introdusesem stupii în pavilion. Toamna, cînd pavilionul a fost gata am introdus în el cele 11 familii inițiale. Am deplasat cu această ocazie stupii la 3 kilometri de satul Săușa, spre malul Mureșului unde am o suprafață de teren de circa 400 m², unde am și o cabană apicolă și o grădină de legume. În anul următor, în 1989, am lucrat cu o singură matcă în fiecare ladă. Anul a fost mediocru din punct de vedere al producției iar din luna august am avut și o mortalitate mare la albine, mortalitate pe care am constatat-o odată cu deplasarea stupilor la un lan de floarea-soarelui unde se mai găseau două stupine cu 150 de familii de albine. Nici pînă astăzi nu îmi dau seama care a fost cauza mortalității ridicate apărute brusc în stupina mea dar sînt de părere că este mai bine ca să fie evitată aglomerația mare pe un loc, chiar dacă culesul este bogat. De fapt, de la bun început acest principiu m-a călăuzit și la amplasarea stupilor mei pe malul Mureșului unde, pe o rază de 3 kilometri nu mai există alți stupi. Am intrat în iarna lui 1990 doar cu 19 familii foarte slabe și... cu toată vremea blîndă și condițiile bune de iernare în pavilion, mi-au mai murit 6 familii. Alarmat, în primăvară am început o stimulare puternică ; am dat preventiv și cîte o fiolă de fumidil B în sirop, apoi protofil și sirop de ceapă. Am făcut tratamentele cu varachet, într-un cuvînt am încercat să înlătur orice suspiciune de boală și să le forțez și dezvoltarea, ceea ce am reușit. Am făcut recoltă bună pînă la sfîrșitul verii. Am realizat în perioada 15 iunie — 15 august, fără deplasare în pastoral, ci doar în apropiere la o pădure de tei, o producție de 25 kg miere. Iată însă că au început și surprizele neplăcute... La un control am constatat că în unii stupi, într-o jumătate de magazin activitatea se desfășura foarte bine, iar în cealaltă jumătate activitatea era slabă. Am căutat cauza și... am văzut că lipsește matca în partea cu activitate mai slabă. Precizez că în ambele compartimente schimbasem mătcile vechi, aveam mătci tinere, viguroase, care cît durase culesul au lucrat foarte bine. Uitîndu-mă cu atenție în compartimentele fără matcă am constatat că fagurii erau plini cu miere căpăcită și păstură, în unii se mai găsea puțin puiet căpăcit, puțină albină, dar,... botci nu am găsit nicăieri unde nu aveam matcă. Aceasta este problema care mă frămîntă și căreia nu am reușit să-i dau o explicație, cu toate că am întrebat mulți apicultori pricepuți. Am controlat grătiile Hanemann, erau intacte, nu aveau găuri deformate sau rupturi, deci nu a existat nici o posibilitate pentru matcă să treacă de grație sau pe lîngă diafragmele de aluminiu dintre cele două familii. Care ar fi explicația dispariției acestor mătci ? Din cei 12 stupi care au fost cu două mătci, am rămas doar cu trei stupi cu două mătci. Restul... i-am unificat, sînt acum puternici și cu hrană multă. Precizez că nu am avut nici un roi natural.

Aș dori mult ca revista noastră să publice în viitor metoda de lucru cu două mătci în același stup, metodă în care eu văd viitorul apiculturii de mare productivitate. De asemenea, aș dori să cunosc — dacă se poate — prin intermediul revistei și părerea altor apicultori cu mai multă experiență, în legătură cu ceea ce mi s-a întîmplat, cît și în legătură cu metoda de lucru aleasă de mine.

Aurel Mașca

N.R. Din scrisoarea sosită la redacție am scos unele paragrafe neimportante, care ar fi încărcat prea mult materialul publicat. Așteptăm și noi, cu mult interes părerea altor apicultori în legătură cu cele relatate de către tînărul care a hotărît să se dedice acestei frumoase îndeletniciri. Vom da publicității scrisorile dumneavoastră, încercînd să venim în ajutorul apicultorului Aurel Mașca și a tuturor celor interesați de această problematică.

Rodnic schimb de experiență cu apicultorii suceveni

Imediat după terminarea lucrărilor Congresului Asociației Crescătorilor de Albine din România, comitetul filialei județene A.C.A. Suceava a organizat adunări generale la cercurile apicole din Fălticeni, Rădăuți, Siret, Suceava, Vatra Dornei, Cîmpulung și Gura Humorului informînd astfel operativ apicultorii din județ despre modul de desfășurare, documentele și măsurile adopate de congresul apicultorilor. La aceste adunări generale s-au prelucrat și unele prevederi din noul Statut A.C.A. precum și măsurile tehnico-organizatorice și economice specifice acestui sezon și început de an în condițiile actuale ale economiei de piață. În afara acestor adunări generale, comitetul filialei Asociației Crescătorilor de Albine Suceava a organizat o consfătuire și un schimb de experiență cu apicultorii din județ în ziua de 24 martie ora 10 la Gura Humorului, în sala de ședințe a primăriei orașului. La această acțiune tehnică au participat peste 120 apicultori din județul Suceava care au urmărit cu interes expunerea domnului dr. Enciu Aurelian președintele filialei A.C.A. Iași și șeful stației zonale de selecție și producere a materialului biologic de la Poieni — Iași. La lucrări au participat președintele filialei A.C.A. Suceava prof. Mircea Ott și secretarul filialei ing. Eugen Purțuc.

Expunerea și discuțiile purtate s-au axat pe principalele lucrări tehnice de sezon și în mod deosebit pe probleme legate de selecția și creșterea mătcilor și prevenirea și combaterea bolilor la albine. După terminarea programului teoretic, prin grija conducerii cercului apicol gazdă din Gura Humorului (președinte ing. Ion Marinescu care conduce acest cerc apicol de peste 30 ani) participanții au avut posibilitatea să viziteze două stupine model din zonă aparținînd unor apicultori fruntași de pe aceste locuri.

Prima vizită s-a făcut la stupina pavilionară a apicultorului Mircea Vasileanu care practică apicultura de 34 ani și deține 74 familii de albine. Toate familiile de albine au iernat în condiții foarte bune neînregistrînd nici o pierdere. O zi frumoasă și însorită de primăvară timpurie cu un zbor intens și un bogat cules de polen. O priveliște minunată de munte în care ochii vizitatorilor erau impresionați de covorul albastru violet al brîndușelor presărat cu galbenul auriu al florilor de potbal din vale care formau un covor compact în contrast cu albul zăpezii care acoperă vîrful munților din împrejurimile înalte.

Apicultorul Mircea Vasileanu a prezentat vizitatorilor cu răbdare și bunăvoință aspecte din practica și experiența sa îndelungată arătînd atenția pe care o acordă selecției și creșterii mătcilor și modului cum practică stupăritul pastoral care îi aduce anual o producție medie de miere marfă de circa 36 kg miere pe stup.

Cea de a doua vizită a fost făcută la apicultorul Nemțoiu Vasile în apropierea Mănăstirii Voroneț care deține 80 familii albine în sistem pavilionar și care practică stupăritul pastoral din 1972 realizînd o producție medie de 35 kg miere marfă pe stup. În perioada anilor 1979—1981 apicultorul Vasile Nemțoiu a predat la fondul de stat peste 10 tone miere și a valorificat importante cantități de ceară, polen, propolis și familii de albine. În ultimul timp și-a cumpărat o mașină ARO. La cabana turistică privatizată (familială) a harnicului apicultor Vasile Nemțoiu recent deschisă, situată pe valea apei Moldova într-o zonă pitorească pe drumul ce duce la mănăstirea Voroneț apicultorii au făcut un popas servind masa și continuînd discuțiile apicole care au constituit un moment de apropiere, cunoaștere și un plăcut și util schimb de experiență între apicultorii suceveni.

ing. T. VOLCINSCHI

O PORȚIE DE... SĂNĂTATE

prof. Emilia și Marin POPESCU-DICULESCU

Prețuim cu adevărat sănătatea atunci cînd n-o mai avem, cînd bolile își rîd de noi, cînd ne stîlcesc, cînd căile de vindecare sînt puține și întortocheate, de multe ori fără întoarcere.

Părerile unanime sînt că bolile intrate în corp sînt mai greu de vindecat și, de aceea, cea mai sigură metodă e să le prevenim pe cît posibil, eventual să le amînăm amăgindu-le cu leacuri pînă atunci cînd vom găsi un remediu singur și eficace, elixirul „tinereții fără bătrînețe și a vieții fără de moarte". Din timpuri imemoriale pînă astăzi, omul n-a încetat căutarea sperînd mereu în găsirea miracolului.

Așa au făcut innstinctual Măria Sa Puiul Pădurii și mama sa, Genoveva, cînd se aflau singuri „între poiană și cerul curat", departe de lume, ascunși în imensitatea pădurilor de demult.

„Hrăniți cu dulceața luminii și a florilor stăteau ea și copilul în mîngîierea soarelui auriu. Aveau în trup o odihnă deplină, un echilibru pe care parcă nu-l mai simțiseră pînă atunci". Se înfruptaseră din mierea cu „parfum și gust de floare de tei, care avea încă în ea soare". O luase de la un roi de albine pripășit pe acolo.

„N-avea nici un drept scris : avea însă dreptul copilului, care era mai tare decît orice". Nu se putea numi furt, fiindcă și-a „luat partea ce i se cuvenea". restul lăsînd pentru ființele care trudiseră vara toată.

O vrăciță intervine într-un moment de cumpănă în viața domnului Nicoară Potcoavă. Prezvitera Olimbiada se îngrijește cu multă trudă de vindecarea rănitului. Poruncile ei sînt ascultate și îndeplinite cu sfințenie, leacurile nu-i dau greș niciodată : „Dragele mele, a șoptit ea din nou, rana-i curată. Să-l lăsăm liniștit pe măria sa. Ne ducem să pregătim o fiertură de buruieni pe care le știu eu, îndulcite cu miere"[2]. La vremea aceea leacurile bătrînești din felurite buruieni și miere erau la mare cinste. De un astfel de tratament beneficiau oamenii aleși și de multe ori pentru o vindecare sau pentru vreun leac se dădeau averi întregi.

Leacurile sînt bune la orice : tămăduiesc suflete triste, vindecă răni, aduc bucurii în casă și cîteodată și-un zîmbet de fecior, care să moștenească avutul părinților. La fel ca Olimbiada va fi procedat și Amun-Sisi din „Divanul persian" cu musafirul său alegîndu-i pentru mîncare numai buruieni și miere" spre a fi binecuvîntat să aibă urmaș".[3]

Stejărel, „un băiat cu ochi de culoarea frunzelor" și crescut în mijlocul pădurii de un „bătrîn singuratic" învățase graiul jivinelor și le cîștigase încrederea. „De altfel, erau și singurii lui prieteni. Tot ce știa, știa de la ei. Unii îl învățaseră unde poate găsi miere de albine și ierburi tămăduitoare"[4], leacuri pe care nici un alt muritor nu le bănuia.

Deși comisul Manole suferă de șale, el nu caută leacul în înțepăturile de albine, ci în tradiționalul „rupt de oase" la o anumită zi din an, cînd vin ursarii cu urșii lor dresați. Pentru el, ca oștean de nădejde al lui Ștefan cel Mare, altul era necazul : boala „harmasarului măriei sale". Leacurile pentru oameni sînt și leacurile ființelor dragi, caii. cu care vitejii Moldovei au făcut trup și suflet în atîtea lupte de neatîrnare. Grijuliu el se adresează Ilisaftei, soția sa, care are în cap și-n suflet o sumedenie de remedii, care n-au dat greș, fiindcă ele sînt însoțite de credința într-o vindecare grabnică și fără urme : „Și mai ales am nevoie de miere... Ca să dobîndesc un fagur de la o matcă, mă grăbesc întîi să lepăd de pe mine straiele pe care le-a călcat ursul... După aceea au să-i toarne o fiertură de romaniță cu miere"[5].

Alt personaj din opera sadoveniană vrea „să se tămăduiască de bencheturile din tinerețe, din vremea cînd își petrecea veacul prin străinătăți". Atunci, madama Arnold pusese carne îmbelșugată pe ea, o carne albă de unt și de miere". Acum, îmbătrînită „vin nu bea ; își mai face și-o leacă de spirt cu buruiana albinelor care se cheamă mătăciune : zice că asta-i doctorie ce-o va scăpa de necazuri".[6]

Mierea este oferită cu diferite prilejuri oaspeților, ea constituind tot ce-i mai ales într-o gospodărie bine întocmită. Așa cum oamenii își urează „ziua bună" sau „sănătate", minunea nectariferă vrea să fie un leac pentru sufletele ostenite de drum. Și cînd i se mai adaugă și apă rece, devine „sănătate curată". Un priceput albinar împarte vorbe cu cineva de-al casei :

„Să vie după mine să-i dau o cupă de miere. Şi să se repeadă la izvorul cel rece să aducă un cofăel de apă ; şi să-i dau două pahare de cristal şi tablă şi s-aducă domnilor profesori şi doctori mierea". Pînă la urmă se întinde o masă de pomină : „Cît gustaţi miere, eu v-aduc şi-o-leacă de pîine, cu ouă fierte şi brînză cam iute, ca la nişte pustiiţi ce ne aflăm".[7]

Multe momente din „viaţa lui M. Sadoveanu" fuseseră dedicate cu generozitate albinelor şi copiilor. Profund mişcată de atîtea amintiri plăcute, fiica marelui scriitor îi aduce o „închinare" în versuri : Şi-aşa din hrana asta — dulce miere — /Am tot crescut şi-am prins putere,/ Pîn-am ajuns să-ţi mîngîi tîmpla ninsă,/ Să te-nţeleg/ Şi lîngă fulgere să pot sta neatinsă".[8]/ Hrana spirituală, modelul lui de viaţă cumpătată şi tihnită sînt balsamuri sufleteşti şi fără egal.

Deci preţuirea cea mai mare a albinelor o găsim tot la marii apicultori. O zi fără albine nu poate fi tămăduită sufleteşte cu nimic. Nostalgia „planetei părăsite" o simte din plin Profira Sadoveanu. Cînd au plecat de la Copou la Bucureşti, cei din familia Sadoveanu şi-au pierdut „tihna şi tăcerea", echilibrul şi remediile sufleteşti, căci, se destăinuie fiica, „au dispărut privighetorile albinele şi fluturii"[9] care să le facă viaţa frumoasă. Leacurile naturale erau înlocuite acum cu otrăvurile civilizaţiei citadine, de care erau total străini. Ţinuturile natale moldoveneşti vor deveni nişte amintiri plăcute şi vor fi cîntate cu şi mai mult suflet în scrierile sale. Acolo, în ţinutul „planetei părăsite", Sadoveanu cerea alor săi „s-aducă domnilor profesori şi doctori mierea" cea nelipsită pentru ce-i care-i călcau pragul.

Sfătos, ca o gazdă binevoitoare, Moş Grămadă, aşezîndu-se pe prispă alături de străinul ostenit" aşteaptă să fie servit de mătuşa Ruxanda cu o „bucată de fagure cu miere, unt şi felii de pîine proaspătă". Musafirul se înfruptă cu poftă din toate, dar cuvinte de laudă are pentru binecuvîntata miere : „Mierea la noi îi doftorie, nu se găseşte la orice casă. Albinele sînt socotite gîngănii sfinte..."[10]

Un alt bătrîn uitat de timp, trecut prin multe necazuri, are în el înţelepciunea acestui pămînt şi dă răspunsuri profetice celor care-i jefuiesc ţara ;„... îi voi binecuvînta pe cei ce iubesc albinele şi copiii... Pe pămîntul acesta credinţa voastră este moartă, iar a noastră este pururi vie. Căci luăm fagurele de miere din stup şi facem din el lumînări pentru sufletele morţilor noştri şi pentru sufletele noastre. Fagurele rămas în stup creşte la loc, e pururi viu şi ne dă miere pentru îndulcirea zilelor noastre, pentru vindecarea bolilor şi a necazurilor ce vin peste noi".[11]

„Să tot vezi şi să nu crezi". În drumul „Spre Ţara Copilăriei", un prichindel care nu-şi ştia numele şi voia să-l afle „de la o crăiasă...", bînd nectar din potirul adus de Nina Albiniţa, n-a mai simţit oboseala drumului".[12]

În aventuroasa sa călătorie era însoţit tot de un bătrîn, căci voia bună şi înţelepciunea au făcut casă bună de cînd lumea. De-atîta voioşie ce i-a cuprins trupuşorul şi sufletul în urma sorbirii nectarului, copilul a îndrăznit să fie şi mai plin de energie, punînd tot felul de întrebări şi căutînd răspunsuri la toţi cei pe care-i întîlnea.

„Puţină miere de albine frecată cu lapte ar pune-o pe picioare pe o fetiţă care se îmbolnăvise rău, dar oameni răi din lume rea, de teapa bogătaşului Chiriş, refuză ajutorul ce-ar fi trebuit să-l dea părinţilor îndureraţi şi săraci. Tulburătoare mărturisire. „Sîngele unei vîrste" trebuia alimentat să învingă o boală rebelă, e de părere scriitorul Al. Simion, care a dat viaţă romanului cu acelaşi nume".[13]

Mezinul unei familii numeroase înfruntă bărbăteşte un urs şi vorbele de ocară ale mamei sale, dar şi înţepăturile albinelor unui roi hoinar şi-i duce „mătuşei Ruxanda, care era bătrînă şi bolnavă... o „coşniţă doldora cu faguri de albine" şi-o pungută cu mulţi bani, ca să-şi cumpere „o văcuţă cu lapte mult, din tîrg spre a-i fi de ajutor"[14]. Nu degeaba, a doua zi după această ispravă, oamenii au început să-i spună Craiul Codrilor. Bunătăţile aduse bunicuţei fuseseră şi hrană şi leac.

Nesătulul Mormăilă nu se mulţumeşte numai cu fagurii furaţi din coşul băieţelului, ştiind că îl ajută în cîştigarea unei energii mai mari la forţa pe care deja o are, mănîncă pe îndestulate „faguri doldora de miere/Că sînt buni şi dau putere".[15] Ca un adevărat rege al pădurilor ce ce află trebuie să domnească impunîndu-şi teroarea şi poruncile.

Dar nu numai pentru musafiri nepoftiţi produsele stupului sînt elixiruri cu puteri nebănuite, ci şi pentru albine. „Povestea cu Albina — de — aur şi Păianjenul negru" prezintă lupta pînă la sacrificiul suprem a reginei unui roi cu duşmanul care le-a atacat rodul dulce al muncii lor : „Albina-de-aur deschide căpăcelul chiliuţii în care se afla tăinuit bine miedul fermecat, dătător de putere, numai de ea ştiut, sorbi din el şi zumzăind fioros, ca o coardă întinsă, se burzului gata de răfuială cu gîngania răului".[16]

Alteori nici mierea nu vindecă plăpîndele albinuţe. Ele au nevoie de afecţiune, chiar atunci cînd

„la parada modei participă toate florile". Florile, adică fetele, „au provizii de lacrimi pentru fiecare ocazie. Lacrimi pentru bunici sau pentru vindecat albine..."[17]

Apelînd la acelaşi miracol şi Domniţa-de-Rouă îşi salvează fratele şi pe alţi tovarăşi de-ai lui din prizonierat, unde ajunseră aproape să moară, dîndu-le să bea miere, lapte şi vin, căci acestea „le dau puteri"[18] cu care să înfrunte primejdiile.

De multe ori sub haine deosebit de frumoase şi în nectarurile cele mai dulci şi aromate se ascunde mult venin, multă otravă, ca-n „bunătăţile Babei Hîrca". „Aflîndu-se la strîmtoare", vrăjitoarea încearcă să-şi ademenească adversarul, dîndu-i să guste „colaci plămădiţi cu miere", despre care ea spune că „sînt colacii puterii". „Cine se va înfrupta din ei va avea necazuri mari, căci „mierea cu care sînt plămădiţi este vrăjită şi... aduce slăbiciune"[19]. Reversul medaliei confirmă încă o dată regula.

În epopeea latină, „Eneida", Vergiliu „relatează" cum a reuşit Hercule să răpească din Infern pe Proserpina, ce era păzită de dulăul cu trei capete, cu coadă de balaur : „Cînd văzu că şerpii de pe gît îşi zbîrleau capetele,... îi aruncă o turtă adormitoare, din miere şi alte buruieni de leac. În hămeseala lui, el îşi cască cele trei guri şi înşfacă turta, apoi, înconvoindu-şi spinarea se întinse la pămînt"[20].

„Toate bat în miez de soartă" şi-şi au rolul lor bine determinat în menţinerea sănătăţii acestui popor, fiindcă „timpu-i de răspundeţi plin". De aceea „Trebuie să bei plin,/de neunde s-aduci miere, / să-i dai omului putere"/[21]

O femeie necăjită istoriseşte lui T. Arghezl suferinţa bărbatului ei. „L-a lovit Dumnezeu cine ştie ce, că tremură şi slăbeşte. Cînd arde fierbinte, cînd îngheaţă... Îi este sete. Îl apucă de la stomac, de la picioare. Are şi un înec. Cîteodată îi zvîcneşte capul ca o căldare încinsă". Ea nu se adresează unui doctor, ci unui sufletist şi poet albinar, avînd încredere mai mult în povaţa şi-n dulceaţa stupilor lui. „M-am gîndit că numai dumneata ai putea să-l scapi... Am venit să-mi dai nitică miere, să o plămădesc cu hrean. Să-l vindec de piept"[22]. „Poate că de mii de veacuri", „Fetica", atît de mult iubită şi cîntată de poet, a strîns cu trudă şi migală „Pentru stupi şi pentru faguri/Pulberi, rouă, stropi şi leacuri". De aici se ridică marea întrebare, la care Arghezi nu caută răspunsul, ci face doar constatări : „Ce duh ai şi ce putere/Să-mpleteşti ceară cu miere/De la floarea din grădină...?"[23].

În a sa „Drumeţie prin ţară", Ion Gugiuman s-a convins încă o dată că nu avem dreptul să ne îmbolnăvim trăind în mijlocul atîtor leacuri. „Multe flori sînt folosite la prepararea ceaiurilor medicinale şi toate sînt vizitate de albine pentru nectarul şi polenul lor"[24].

Într-o altă carte a sa, în povestirea „Prisaca din Poiana Mieilor" sînt evocate momentele de înălţătoare emoţii avute de copiii unui cerc de apicultură la o întîlnire pe care profesoara lor le-o dă în livada împînzită de stupii din grija lui Moş Pintilie. Bătrînul este tare bucuros că are prilejul să se destăinuie mititeilor, făcîndu-le o reclamă grozavă pentru produsele apicole : „De exemplu, mierea de flori de salcîm se foloseşte la vindecarea unor boli de ficat, la copii mai ales... Să ne protejăm faţa şi mîinile de înţepăturile veninoase ale albinelor. Este drept că veninul de albine se foloseşte la tratarea unor forme de reumatism..."[25].

De aceeaşi părere este şi poetul oltean contemporan, de largă respiraţie artistică, M. Sorescu, cînd solicită în „Sărbători itinerante" „ceaiul să fie îndulcit cu miere" spre a fi „purificaţi prin venin şi miere" şi aceasta pentru că „fagurele presupune o melodie pe care sufletul o atinge/Şi-o perfecţionează..."[26].

„Ceaiul fierbinte, cu miere de albine şi lămîie" era un lucru obişnuit în casa lui Liviu Rebreanu de la Valea Mare, de lîngă Piteşti. „Îl bea cu miere din stupii lui", din cei 13 stupi răspîndiţi în grădina cu tot felul de flori şi pomi fructiferi, toate răsărite şi înflorite din truda palmelor sale[27].

Să mai reţinem şi suprema preţuire adusă acestui deliciu şi de zei iubit : în ultimele sale clipe de viaţă, pe 30 august 1944, „refuză cu dezgust" să mai bea apă zaharată" ce i se dădea, şoptind printre lacrimi „— Daţi-mi mai bine miere, de la albinele mele".[28]

„Un dulce care nu strică dinţii... este hrana alcătuită/Din polen şi hărnicie/ Limpede şi aurie". Aţi ghicit despre ce este vorba".

„Nimic altceva nu-i mai dulce ca mierea de albine curată. Ţi s-a făcut poftă de un dulce ia de pe raft o linguriţă din borcanul cu miere, care te aşteaptă. N-o face cu teamă. Mămica n-are să te certe, pentru că dînsa ştie că mierea îţi face bine şi că nu-ţi atacă dinţişorii... Dînsa ştie şi trebuie să ştii şi tu, că mierea este un pansament binefăcător pentru dinţi.

Iubeşte albinele, băieţaşule care mă asculţi. Fereşte-te de ele atunci cînd sînt la treabă, dar apropie-te cu tot sufletul de ele şi mulţumeşte-le pentru dulcele ăsta minunat pe care ţi-l dăruiesc, cel mai

sănătos și mai dulce dintre toate dulciurile cîte sînt pe lume"[29].

Marele filozof între poeți, Lucian Blaga, a înțeles că dulceața micuțelor viețăți nu-și are egal și nici termen de comparație, că valoarea ei nutritivă și de leac salvează multe vieți de om, dar și pe a celor care au adunat-o cu atîta trudă, migălind prin flori de tot felul : „Puterea mierii/vindecă albine bolnave,/ frînte de tăria verii"[30].

Înțelepciunea populară milenară se desprinde și din versurile lui G. I. Tăzlănamu, în care izvorul de tămăduire sufletească și fizică vine tot din dulceața buduroiului : „Să-i dai să mănînce/ Lapte din lăptuce/ Miere de albine/ Să-i fie soțioarei bine"[6]. Pe locul sacru al iubirii se sacrifică tot ce-i mai ales și mai de preț.

Ne-o dovedește poetul român care și-a purtat pașii pe nisipurile Pontului Euxin și care a trăit și și-a hrănit printre strămbunii noștri un timp și tot aici și-a aflat și mormîntul. În ciclul „Cosmetice", din „Arta iubirii", carte care i-a adus elixirul, Ovidiu ne înfățișează cîteva rețete de leacuri contra încrețiturilor feții, pentru pistrui, cum să dea obrazului „vie albeață", în general pentru frumusețea chipului feminin. „În faguri din Attica storși.../ adăugîndu-i silitră e leac pentru coșuri de față"[31].

Reluînd, cîte ceva din „învățăturile lui Pythagora" în ciclul „Metamorfoze", același poet notează principalele alimente ce-aduc sănătate în corp, redîndu-i vigoarea și supletea : „Sînt apoi dulcile ierburi și altele care pe flăcări/ Se frăgezesc și ne plac, toată voia aveți pentru lapte/ Și pentru miere ce poartă miresmele florii de cimbru"[32].

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. M. Sadoveanu, *Opere*, 11, E.S.P.L.A. p. 130—131 ; 2. M. Sadoveanu, *Nicoară Potcoavă*, Ed. Tineretului, Lyceum, p. 88 ; 3. M. Sadoveanu, *Opere*, 15, E.S.P.L.A., p. 349 ; 4. Dumitru Toma, *Fata mestecenilor*, Editura Facla, Timișoara, 1981, p. 29 ; 5. M. Sadoveanu, *Frații Jderi*, vol. III, Ed. Tineretului p. 32—33 ; 6. *Album literar-gastronomic*, Editat de revista „Viața românească", p. 50 ; 276 ; 7. M. Sadoveanu, *Cîntecul mioarei*, Ed. Cartea Românească, p. 54, 57 ; 8. Profira Sadoveanu, *Viața lui Mihail Sadoveanu*, Ed. Tineretului, 1957, p. 161—162 ; 9. Profira Sadoveanu, *Planeta părăsită*, Ed Minerva, București, 1987, p. 248 ; 10. Constantin Nanea, *Movila lui Faur*, Editura Junimea, p. 98 ; 11. Oana Cătina, *Chesarina*, Ed. Ion Creangă, București, 1984, p. 3—25 ; 12. Iulian Petrian, *Aceasta poveste pentru tine este*, Ed. Ion Creangă, p. 9 ; 13. Al. Simion, *Singele unei virste*, Ed. Eminescu, 1973, p. 72 ; 14. Viorica Nicoară, *Fata de lut*, Ed. I. Creangă, p. 19—22 ; 15. Eugen Jebeleanu, *Povestea broscuței țestoase*, Ed. Tineretului, p. 65—67 ; 16. Iulia Murnu, *Floarea mării*, Ed. I. Creangă, București, 1974, p. 79 ; Alexandra Ioachim, *Călătorie fără escală*, Ed. Ion Creangă, 1980, p. 24 ; 38 ; 18. Călin Gruia, *Moara lui Elisei*, Ed. Junimea, Iași, 1979, p. 130 ; 19. Alexandru Mitru, *Călătoriile lui Făt-Frumos*, Ed. Junimea, p. 44 ; 20. Vergiliu, *Eneida*, Ed. Tineretului, Lyceum 6, p. 216—216 ; 21. Ion Bănuță, *Cele mai frumoase poezii*, Ed. Tineretului, p. 174 ; 22. T. Arghezi, *Răzlețe*, Ed. pentru Literatură, 1965, p. 191—192 ; 23. T. Arghezi, *Versuri*, vol. I, Ed. Cartea Românească, p. 445 ; 24. I. Gugiuman, *Drumeții prin țară*, Ed. I. Creangă, București, 1981, p. 9 ; 25. I. Gugiuman, *Prisaca din Poiana Mieilor*, Ed. Ion Creangă, 1985, p. 42 ; 26. M. Sorescu *Sărbători itinerante*, Ed. Cartea Românească, 1978, p. 42—43 ; 27. Puia Florica Rebreanu, *Pămîntul bătătorit de părintele meu*, Ed. Eport-Turism, 1980, p. 88—89 ; 28. Puia Florica Rebreanu, *Zile care au trecut*, p. 335 ; 29. Florin Colonaș, vol. *Copiii cuminți se spală pe dinți*, Ed. Medicală, București, 1984, p. 47 ; 30. Lucian Blaga, *Poemele luminii*, Ed. pentru literatură, 1968, p. 261 ; 31. Oviciu, *Arta iubirii*, Ed. Minerva, 1977, București ; 32. Ovidiu, *Cele mai frumoase poezii*, Ed. Albatros, p. 130.

Cînd va înflori floarea-soarelui în 1991?

Floarea-soarelui (*Helianthus annus* L.) reprezintă principala plantă uleioasă din țara noastră și în același timp, ca plantă meliferă asigură culesul principal de vară, ce se soldează cu importante recolte de miere.

Zonarea culturii de floarea-soarelui și a hibrizilor cultivați*

Zona I. Cuprinde arealele irigate din Cîmpia Română, sudul Dobrogei și Cîmpia Olteniei. Acestea asigură cele mai bune condiții de creștere și dezvoltare pentru floarea-soarelui întrucît solurile dominante sînt de tip cernoziomic, profunde, cu textură lutoasă, conținut ridicat în elemente nutritive și capacitate sporită de reținere a apei iar din punct de vedere climatic, temperatura, lumina iar uneori precipitațiile (350—600 mm) corespund cerințelor obținerii unor producții ridicate deși frecvența unor perioade lungi de secetă și arșiță determină atacuri moderate de putregaiul alb (*Sclerotinia sclerotiorum*) și pătarea brună (*Phomopsis helianthi*). Sînt recomandați următorii hibrizi : Select, Festiv, Fundulea 206, Super, Fundulea 53, Fundulea 1213 (Turbo), Fundulea 328.

Zona a II-a. Cîmpia de Vest (județele Timiș, Arad). Suprafețele cultivate în această zonă asigură condiții bune de dezvoltare a culturii florii-soarelui datorită solurilor cernoziomice, profunde precum și cantităților mai mari de precipitații (450—650 mm). Perioadele de secetă și arșiță sînt mai puțin frecvente decît în partea de sud a țării. Această zonă se caracterizează printr-un atac moderat de putregai alb și cenușiu (*Sclerotinia sclerotiorum* și *Botrytis cinerea*) și un atac mai puternic de pătare brună (*Phomopsis helianthi*). Sînt recomandați următorii hibrizi : Felix, Select, Festiv, Fundulea 350, Fundulea 1213 (Turbo), Fundulea 206.

Zona a III-a. Zonele neirigate din Cîmpia Română și Podișul Dobrogei neirigat. Unitățile teritoriale ale acestei zone se află în partea de nord a cîmpiei irigate și sînt apreciate ca mijlociu favorabile pentru cultura florii-soarelui. Condițiile de cultură ale florii-soarelui sînt mai puțin favorabile datorită în principal deficitului de apă și prezenței solurilor brun-roșcate din Cîmpia Română. Această zonă se caracterizează prin perioade lungi de secetă și arșiță, vînturi puternice și un atac moderat de putregai alb și cenușiu (*Sclerotinia sclerotiorum* și *Botrytis cinerea*) precum și putregai cărbunos (*Sclerotinia bataticola*), patogen specific zonelor mai aride. Sînt recomandați următorii hibrizi : Select, Super, Festiv, Fundulea 53, Fundulea 206, Fundulea 350.

Zona a IV-a. Cîmpia de Vest (județele Bihor, Satu Mare). Suprafețele din aceste județe sînt favorabile culturii florii-soarelui, solurile fiind de tip cernoziomic, cu un regim favorabil de precipitații (500—650 mm). Din această cauză se înregistrează în mod frecvent, un atac puternic de putregai alb (*Sclerotinia sclerotiorum*) și de pătare brună (*Phomopsis helianthi*). Se recomandă hibrizii : Festiv, Felix, Fundulea 59, Fundulea 350, Fundulea 1213 (Turbo).

Zona a V-a. Cîmpia Jijiei, Podișul Bîrladului și Cîmpia Transilvaniei din punct de vedere al condițiilor naturale, aceste teritorii se află la limita inferioară de favorablitate pentru cultura florii-soa-

* *Îndrumări tehnice pentru lucrătorii din agricultură — Producția vegetală, București 1990.*

Prognoza înfloririi

Zonalitatea înfloririi	Perioada semănatului	Decada I
I	Sudul Olteniei, sudul şi estul Munteniei	30.06— 2.07
II	Centrul Olteniei şi Munteniei, sudul Moldovei şi vestul Dobrogei, sud-vestul Banatului	3— 5.07
III	Banatul, Crişana şi centrul Moldovei	6— 8.07
IV	Crişana şi nordul Moldovei	9—11.07
V	Centrul Transilvaniei şi nordul Moldovei	12—18.07

relui. Cauza principală este fertilizarea scăzută a solurilor, datorită procesului de eroziune care variază de la moderat la excesiv pe toate tipurile de sol. În Cîmpia Jijiei şi Podişul Bîrladului, ca factor limitativ se adaugă deficitul de apă din perioada de vegetaţie iar în Cîmpia Transilvaniei temperaturile scăzute şi în unele locuri aciditatea solului. În Moldova se manifestă atac intens de putregai alb şi cenuşiu (*Sclerotinia sclerotiorum* şi *Botrytis cinerea*). Sînt recomandaţi hibrizii : Festiv, Super, Select, Felix, Fundulea 59, Fundulea 90.

Particularităţile agrometeorologice ale primăverii 1991

Desprimăvărarea în acest an s-a produs la date apropiate de normal cu aproximativ 3 săptămîni mai tîrziu comparativ cu anul trecut.

Condiţiile agrometeorologice de la sfîrşitul lunii martie 1991 au creat premize favorabile însămînţării florii-soarelui. La nivelul patului germinativ temperaturile medii diurne la data de 27 martie anul curent erau de 8—10° în zonele vestice ale ţării şi cea mai mare parte a Transilvaniei, 6—8° în Cîmpia Română, Dobrogea, sudul Moldovei. Rezervele de umiditate accesibilă plantelor în stratul arabil, pe terenurile destinate semănăturilor de primăvară prezentau valori optime ori apropiate de optim (300—550 m^3/ha) în majoritatea zonelor agricole. Valori satisfăcătoare (200—300 m^3/ha), cu deficite cuprinse între 30—40)% din CAu se semnalau în Podişul Central Moldovenesc, Dobrogea şi cea mai mare parte a Cîmpiei Transilvaniei.

În primele zile ale lunii aprilie, în sol la adîncimile de 5 şi 10 cm, temperaturile medii diurne se situau între 6 şi 9°C în cea mai mare parte a teritoriului. În jumătatea de nord a Dobrogei şi în centrul Transilvaniei umiditatea în stratul 0—20 cm, pe terenurile destinate culturilor de primăvară, era mai coborîtă (150—200 m^3/ha) cu deficite de 40—50% din CAu, evidenţiind instalarea secetei pedologice moderate şi ca urmare condiţii nesatisfăcătoare pentru germinarea şi răsărirea culturilor de primăvară. În restul zonelor umiditatea accesibilă plantelor era optimă sau apropiată de optim (300—600 m^3/ha), creind condiţii favorabile pentru efectuarea lucrărilor agricole de sezon.

Pe parcursul primei decade a lunii aprilie condiţiile hidrotermice au fost deosebit de prielnice atît lucrărilor de sezon cît şi vegetaţiei culturilor în majoritatea zonelor.

Şi în a doua decadă a lunii aprilie condiţiile hidrotermice s-au menţinut favorabile desfăşurării proceselor de vegetaţie în majoritatea zonelor agricole.

Temperaturile medii din aer au evoluat între 10 şi 12°C (valori normale pentru această perioadă) în cea mai mare parte a teritoriului agricol, exceptînd vestul ţării unde au fost ceva mai ridicate cu 1—3°C iar minimele nu au coborît sub 0° decît local. În sol la adîncimile de 5 şi 10 cm temperaturile medii diurne se situau între 10 şi 12°C în majoritatea zonelor agricole, valori mai ridicate (12—14°C) înregistrîndu-se în vestul şi sud-vestul ţării.

În acest interval s-au semnalat precipitaţii abundente (10—25 l/m^2) în Moldova, Muntenia şi nordul Banatului şi cantităţi reduse (sub 5 l/m^2) în Dobrogea, Oltenia şi Transilvania. Ca urmare a regimului hidric deficitar din zonele amintite, procesele de germinare şi răsărire la floarea-soarelui au decurs mai lent.

De la mijlocul lunii aprilie regimul termic din aer şi sol a evoluat sub valorile normale, la nivelul întregii ţări. S-au înregistrat chiar temperaturi minime de —1... —3°C în aer iar la suprafaţa solului —2...—5°C, local în Transilvania, Moldova şi vestul ţării. Ca urmare şi în sol la nivelul patului germinativ, temperaturile au înregistrat scăderi cu 2—4° faţă de cele normale pentru acest interval.

florii-soarelui în 1991

APRILIE		MAI	
II	III	Decada I	II
3— 5.07	8—10.07	10—12.07	16—18.07
6— 8.07	11—13.07	13—15.07	19—21.07
9—11.07	14—16.07	16—19.07	22—24.07
12—18.07	17—21.07	20—23.07	25.07— 1.08
19—25.07	22—28.07	24—30.07	2— 8.08

Floarea-soarelui a parcurs fazele de germinare și răsărire în ritmuri lente. Lucrările agricole de sezon au fost stînjenite temporar de căderile de precipitații.

Regimul termic din aer și sol s-a menținut și pe parcursul celei de-a treia decade a lunii aprilie sub limite normale pentru această perioadă, abaterea negativă fiind de 2 pînă la 4°C, imprimînd ritmuri moderate în desfășurarea primelor fenofaze la floarea-soarelui.

Prima decadă a lunii mai s-a caracterizat prin condiții agrometeorologice favorabile culturilor agricole. Regimul termic din aer a fost mai ridicat față de normal, abaterile termice negative fiind de 1 pînă la 5°C. În sol la adîncimile de 5 și 10 cm s-au înregistrat valori optime (13—20°) desfășurării proceselor de germinare și răsărire la culturile de primăvară (floarea-soarelui).

Ca urmare a precipitațiilor înregistrate în majoritatea zonelor estice, sudice și vestice în stratul arabil, pe terenurile ocupate cu cultura florii soarelui s-a produs o creștere a rezervelor de umiditate pînă la limite optime sau apropiate de optim (300—600 m^3/ha) și satisfăcătoare în nordul și centrul țării precum și în extremitatea sudică a Dobrogei. În aceste condiții, la culturile aflate în vegetație s-au înregistrat ritmuri energice de creștere. Floarea-soarelui semănată în prima jumătate a lunii aprilie a răsărit bine, uniform, cu o densitate normală a lanurilor. O caracteristică a lanurilor, în acest an este marea diferențiere sub aspect fazial, determinată de data diferită a semănatului care în anul curent s-a prelungit și în luna mai. Astfel, alături de lanuri proaspăt semănate, floarea-soarelui se afla și în faza de germinare, răsărire iar pe unele sole — la prima ori a doua pereche de frunze adevărate.

A doua decadă a lunii mai s-a caracterizat printr-o vreme mai răcoroasă decît în mod obișnuit și cu nebulozitate ridicată. S-au înregistrat precipitații abundente (40—70 l/m^2) în Banat, Crișana, local în sudul Podișului Someșan și în zona dealurilor subcarpatice. În cea mai mare parte a Moldovei și Cîmpiei Române precum și în Transilvania s-au înregistrat cantități de 20—40 l/m^2. Cele mai mici cantități (sub 10 l/m^2) s-au semnalat în Dobrogea, Bărăgan și local în estul Transilvaniei. Regimul termic din aer și sol a avut valori mai coborîte cu 1—4°C decît cele normale pentru acest interval. Temperaturile minime din aer s-au menținut frecvent sub 10°C.

În condițiile aprovizionării optime cu apă a plantelor s-a produs o impulsionare a proceselor de răsărire la floarea-soarelui, însă datorită temperaturilor mai scăzute, ritmurile de creștere și dezvoltare s-au menținut inferioare celor obișnuite pentru această perioadă.

Începutul celei de-a treia decade a lunii mai s-a caracterizat printr-o distribuție foarte neuniformă a precipitațiilor de la excedente pluviometrice 75—100 l/m^2 în nord-vestul Transilvaniei, pînă la deficitare (0—10 l/m^2) în Oltenia, sud-estul Munteniei și Dobrogea.

Regimul termic s-a menținut la valori sensibil sub cele normale pentru acest interval, abaterile negative fiind de 3—7°C, la nivelul întregii țări. Astfel, temperaturile medii zilnice din aer au evoluat frecvent sub pragul de 15°C iar cele minime sub 10°C, imprimînd ritmuri lente de creștere și dezvoltare ale aparatului foliar la floarea-soarelui. În sol, la adîncimea de 10 cm, temperaturile medii diurne au scăzut pînă la 8—12°C în Transilvania și nord-vestul Moldovei și 14—18°C în restul teritoriului, valori specifice lunii aprilie.

Întîrzierea lucrărilor de însămînțare din această primăvară a condus la o diferențiere puternică a stării de vegetație a culturilor de floarea-soarelui, ele aflîndu-se de la faza de germinare-răsărire, pînă la înfrunzire.

Evoluția regimului hidrotermic din aer și sol ce a caracterizat întreaga lună mai a

fost mai favorabilă dezvoltării buruienilor decît plantelor cultivate.

Pe terenurile cu excese de umiditate se semnalează fenomenul de etiolare a plantelor și frecvente atacuri de boli.

Starea solului în zonele unde au căzut precipitații abundente nu a permis efectuarea lucrărilor agricole de sezon (semănat, întreținere) în zonele estice, centrale și nordice ale țării.

Prognoza fazei de înflorire a florii-soarelui în 1991

Ca urmare a condițiilor agrometeorologice nefavorabile lucrărilor în cîmp pentru o durată mare de timp, semănatul în acest an s-a desfășurat într-o perioadă prelungită care a depășit mult epoca optimă și în mod corespunzător fenofaza de înflorire la cultura de floarea-soarelui în anul 1991 se va eșalona într-un interval mai mare decît în mod obișnuit. Pe întreg teritoriul, între primele lanuri înflorite și cele mai tîrzii, decalajul va fi de aproximativ 2 luni de zile, în funcție de data semănatului precum și de potențialul termic și hidric al zonei.

Pe baza diagnozei condițiilor agrometeorologice pentru cultura florii-soarelui, a particularităților bioclimatice ale acesteia, precum și a perspectivei timpului pe termen lung s-a elaborat prognoza fazei de înflorire în anul 1991.

Pentru culturile de floarea-soarelui semănate în prima epocă, respectiv prima decadă a lunii aprilie, fenofaza de înflorire se va declanșa cel mai devreme în sudul Olteniei și Munteniei, între 30.06 și 2.07. a.c. Cel mai tîrziu fenofaza respectivă se va produce la culturile semănate în a doua decadă a lunii mai între 2 și 8 august, în Cîmpia Transilvaniei și sudul Cîmpiei Jijiei. Între cele două epoci extreme de semănat, datele de înflorire se eșalonează treptat, conform tabelului.

În încheiere precizăm că floarea-soarelui fiind o valoroasă plantă entomofilă necesită polenizarea saturată cu ajutorul albinelor, proces obligatoriu pentru realizarea unor producții superioare de sămînță atît din punct de vedere cantitativ cît și calitativ.

În acest scop apicultorii trebuie să urmărească pe parcurs evoluția înfloririi, astfel ca stupinele să fie deplasate în apropierea lanurilor de floarea-soarelui încă de la începutul înfloririi deoarece florile sînt cercetate de albine încă din primele ore ale deschiderii lor.

Deși perioada de înflorire a unor hibrizi este mai scurtă (9—11 zile) totuși, acolo unde în apropirea vetrei de stupărit există 2—3 lanuri de floarea-soarelui, cu epoci de înflorire diferite, culesul se poate prelungi sensibil în condițiile specifice ale acestui an, realizîndu-se astfel însemnate recolte de miere, ceară și alte produse apicole.

Regimul pluviometric abundent ce a caracterizat luna mai crează premize favorabile pentru secreția de nectar la floarea-soarelui în sezonul melifer 1991.

Prognoza a fost elaborată de Ana-Maria ROMAN, Rodica POVARĂ, Petruța TUINEA de la Institutul de meteorologie și hidrologie.

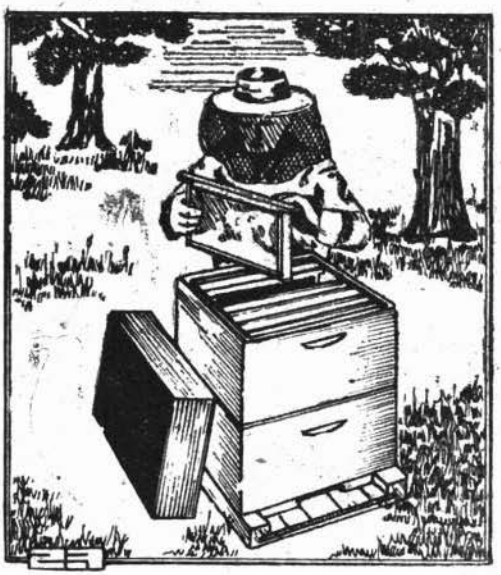

MICA PUBLICITATE

CAUT asociați — apicultori — pentru lucru în străinătate. Telefon 936/64051 (3)

Flora și albinele

Germain BARTHÉLEMY

Albinele percep culorile mult mai bine decît noi, ele au un miros mult mai perfecționat ca al nostru, ne spune abatele Barthélemy.

De ce este necesară albina pentru flori

Prin polenizare albinele asigură supraviețuirea și înmulțirea florilor. Pînă mai ieri agricultorului nu-l plăceau deloc albinele. Dar azi, cultivatorii de cereale și pomicultorii solicită apicultorilor stupii pentru polenizare.

Studii foarte intense au demonstrat că polenizarea mărește cantitatea și calitatea semințelor și fructelor. Însă s-a făcut prea puțin pentru a demonstra rolul benefic al albinei pentru culturi în general ; de multe ori sîntem nevoiți să recurgem la extrapolări și supoziții.

Cum are loc întîlnirea albine-flori

— Planta are nevoie de albine pentru a se reproduce, pentru transportul polenului de la o floare la alta asigurînd astfel fecundarea.

— Albina are nevoie de plantă pentru că ea îi asigură subzistența ei și puietului său cu polen și nectar.

— Planta oferă cîteva lucruri albinei și această ofertă o face cu multă dibăcie.

Cum ajunge ca să facă aceasta ?

— prin petalele sale colorate și prin parfum (culoare și miros și în final nectar și polen).

Pentru a-și atinge scopul albina va folosi :

— vederea și glandele sale olfactive plasate la extremitățile antenelor ;

— una sau alta sau amîndouă odată.

J. M. Pelt în lucrarea „Plantele : iubiri și civilizații vegetale" scrie : „Combinarea vederii și a mirosului determină strategia apropierii albinelor de flori. Culoarea este emblema hangului, este publicitatea sa. Cînd parfumul este mirosul fripturii, el atrage călătorii înfometați".

În realitate totul devine complicat și surprinzător totodată. Planta se adaptează, ea atrage prin strălucirea culorii petalelor sale. Dacă acestea sînt mai puțin colorate, sînt colorate sepalele.

În multe cazuri sînt colorate staminele, exemplu, mimoza.

Parfumul joacă de asemenea un rol important în atragerea albinei.

Albina reacționează cu ajutorul vederii și al mirosului.

Albina percepe culoarea altfel decît noi. Ea nu vede culoarea roșie. Și atunci cum vede iarba neagră ? Atenție, florile de *calluna* (iarbă neagră) sînt mai mult purpurii decît roșii.

Ea distinge foarte bine culorile : bleu, galben, alb, negru, care nu-i place, verdele care se confundă cu ansamblul peisajului.

Și atunci ce se întîmplă cu macii ? Da, ei sînt vizitați de albine, dar ei emit ultraviolet, ceea ce omul nu percepe, iar albinele percep totul foarte bine.

Și cum sînt păcălite albinele ? Atenție, florile roșii își schimbă culoarea în bleu în așa măsură încît să fie vizibile albinei.

Dacă există, relativ mai puține flori roșii în natură, aceasta poate fi și din lipsa de polenizare a plantelor cu flori roșii..

Albinele au mirosul mai perfecționat decît al omului. Observați zborul albinei : ea se coboară pe floare în linie dreaptă, acesta este aterizaj la vedere ; cînd se apropie în zig-zag acesta este aterizaj la miros.

Numai aterizarea albinei pe o floare nu este suficientă ; ea trebuie să ajungă la nectar. Problemă delicată pentru albină, căci nectarul se găsește într-un loc ferit, bine precizat mai mult sau mai puțin accesibil. Ea se va ghida după culoare și parfum.

CULORILE : de exemplu floarea de miozotis are un cerc galben care înconjoară corola ce conduce albina către nectar.

Floarea de mierea ursului are petalele roșii care se schimbă în verde avertizînd albina unde se găsește nectarul.

În cazul castanului : „la floarea tînără există o mare pată galbenă pe un fond alb care duce insecta către nectar ; pata sa de culoare galbenă trece cu timpul de la oranj spre roșu aprins și albinele o ocolesc". Floarea a îmbătrînit.

În continuare scrie J. M. Pelt „ghizii nectarului sînt liniile razante care duc la glandele nectarifere, a căror culoare se deosebește de fondul petalelor. Insecta urmărește aceste linii ca un avion care va urmări pista pentru aterizare".

MIROSURILE : ghizii nectarului emit mirosuri foarte parfumate și mai mult decît este necesar florilor, obligînd albina să se îndrepte către nectar.

În 1967 Jean Giono scria : „S-a ajuns la stele și noi nu știm ce se petrece pe cîmp, acasă la noi". Noi ar trebui să știm mult mai bine ce se petrece în fînețe și pe pășunile noastre și în natura înconjurătoare. În concluzie dăm această frază împrumutată din lucrarea lui Pelt și Cung „Prodigioasa aventură a plantelor".

— „Florile n-ar exista fără insecte și invers ; nu ar fi nici albine, nici fluturi, dacă plantele nu ar fi inventat floarea și nu ar fi perfecționat-o necontenit".

Traducere și adaptare de Anca VASILESCU din Revue française d'apiculture nr. 1/1991.

Maladia nimfelor: o maladie virală nouă a albinelor

Xang Tang — Nan Chang — (Jiang Xi — China)

Maladia nimfelor a fost semnaltă pentru prima dată de Școala de agricultură din Shanghai, în 1960, specificînd că deja în 1958 acest virus a afectat serios coloniile de *Apis mellifera* instalate pe cele două maluri ale rîului Xin în provincia Jiang Xi. Din 1984, maladia a început să constituie un pericol pentru existența coloniilor de albine din multe provincii ale Chinei. Studiile de microscopie electronică întreprinse în 1986 au arătat că agentul patogen ese un virus de formă eliptică, cu dimensiuni de aprox. 40 × 30 nm.

Cum este diferit de alți viruși patogeni pentru albine, s-a propus să fie desemnat cu sigla Z. S-a confirmat că trîntorii sînt infectați cu acest virus de către *Varroa jacobsonii* și că îl transmit mătcii în momentul împerecherii. Deci ouăle, pupele și albinele tinere sînt contaminate la rîndul lor. Maladia se manifestă printr-o încetinire a dezvoltării în stadiile de ou și larvă, apoi după opt zile de la căpăcire căpăcelele se distrug, un număr foarte mare de nimfe de trîntor și lucrătoare piere, albinele tinere au dimensiuni reduse și abia se tîrăsc, aripile lor sînt moi și atîrnînde ; la matca bolnavă, aripile sînt slabe, abdomenul este dilatat, ea se deplasează cu greutate pentru ca în final să înceteze de a mai depune ouă și să moară.

Traducere de Liliana BRETOTEAN din revista „La santé de l'abeille", noiembrie—decembrie 1990